

**BREZPLAČNI PREVOZI
ZA INVALIDE IN STAREJŠE** ➔

*Za prijazno
MOBILNOST*

080 10 10

Glasilo Mestne občine Novo mesto,
številka 1, letnik 2018

**NOVO
MESTO**

Intervju: Marjan Hribar

Prvi novomeški polmaraton

Brezplačni sistem prevozov Rudi

PIŠE PRIHODNOST.

Rudi

Novomeški upokojenci in invalidi si lahko pri svojih vsakodnevni opravih znotraj novomeške občine pomagata z brezplačnim sistemom prevozov Rudi.

0 naslovnici

Kip Leona Štuklja na začetku Kandijskega mosta.

KAZALO

3	Uvodnik	25	Novomeški abonma
4	Županova kolumna	26	Šport = zdravilo
5	Koliko občan stane ...	27	Rudolfovanje
6	Novomeški kolaž	29	Vrtec Pedenjped
8	Kronika občinskega sveta	30	Vrtec Ciciban
10	Prispevki svetniških skupin	31	OŠ Brusnice
13	Intervju: Marjan Hribar	31	OŠ Bršljin
15	Zakladi novomeške preteklosti	33	Krajevna skupnost Otočec
16	Partnerska mesta	34	Strategija MONM 2030
18	Javni poziv	36	GoNM
19	Olimpijski vadbeni center	38	Anton Podbevšek Teater
20	Potrjena dva novomeška projekta	39	Dobrote Dolenjske
21	Livada in večnamenska pot Žabja vas-Grm	39	Eko teden
22	Novomeški polmaraton	40	Lokalna akcijska skupina
23	Športnik leta	41	Štukljevo leto 2018
24	Tek na smučeh	43	Križanka

> Damijan Šinigoj

NOV DUH V NOvem MESTU

Konec februarja letos je v Londonu zapadlo dva centimetra snega, temperatura pa je zdrknila pod ledišče. Velemesto je sneg pravzaprav le pobelil, kot bi na potico posipal malce sladkornega poprha. A Londončani so na družbenih omrežjih objavljali fotografije z dramatičnimi sporočili o snežni nevihti, skorajda koncu sveta. Celo nekatere šole so zaprli, najbolj navdušeni so se v službo odpravili kar na tekaških smučeh.

Ker smo na novice o katastrofah že skorajda odporni, in čeprav v londonskem primeru niti ni šlo za naravno katastrofo, kot takšno so jo dojemali le snega nevajeni ljudje, bi šla ta novica zlahka mimo mene. Če se ne bi oglasili Skandinavci. In Kanadčani. Ki so se iz Londončanov norčevali, kakopak. Kot odgovor na »londonski konec sveta« so objavljali fotografije iz svojih krajev, dobesedno potopljenih v sneg in okovanih v polarni mraz, kjer je življenje teklo normalno naprej. Brez kakšne posebne drame. Prav tekmovali so v čim bolj duhovitih komentarjih, da je bilo vse skupaj prav veselje brati in se zabavati na tuj račun.

Šele čez nekaj časa sem se zavedel, da pravzaprav niti ni pomembno, koliko snega je padlo v Londonu in kako mrzlo ali toplo je bilo v primerjavi z drugimi kraji, kjer so snega in mraza bolj vajeni in je nekaj normalnega za zimski čas. Pomembno je, kako so zadevo videli in občutili v Londonu. Za njih je bilo tistih par centimetrov snega in nekaj stopinj pod ničlo katastrofa. Ne glede na hujše razmere drugod po svetu!

Njihovo življenje je vrglo iz normalnih tirnic in vsakič, ko se kaj takšnega zgodi, ljudje burno reagirajo, ne glede na to, da je takšno stanje nekje drugje povsem normalno.

Tudi pri nas je konec februarja letos krepko snežilo. Skorajda sem že zapisal, da nas je sneg presenetil. Pa ne bom, ker se na takšen način nekateri norčujejo iz zimskih služb. Čez noč zapade nekaj snega in ker do jutraj vse ceste še niso očiščene, v novicah na ta način zbadajo ljudi, ki naj bi zadevo očistili, ter kličejo k odgovornosti. Saj včasih so kritike upravičene, zelo pogosto pač ne.

Torej, konec februarja je Novo mesto zasnežilo, pred tem je bila zima dokaj zelena in topla. Ko nas je zamedlo, pa nas je na zamedlo na debelo. Tudi temperature so se spustile krepko krepko pod ledišče. Povsem normalno stanje za zimski čas, a življenje je kljub temu vrglo iz normalnih tirnic.

Ker živim v vrstni hiši, že tretji dan snega nisem imel več kam odmetavati, vsakič, ko je mimo pripeljal plug, pa mi je zarinil dovoz. Saj moram priznati, da se mi je vsakič malce dvignil pritisk, a sem se kmalu pomiril in odmetal še narinjen sneg. Konec koncev želimo splužene ceste, mar ne. Pa na sprehod s psičko sem tudi moral vsak

Foto: Tomaž Grdin

dan, ker nje pač ni zanimalo, da je zima in mraz in sneg. No, pravzaprav jo je, prav čudovito jo je bilo opazovati, kako je skakala in norela po sveže zapadlem snegu. A ko sva hodila do sprehajališča, so me seveda motili kupi snega in ponekod neočiščeni pločniki, nič ne tajim. Pa je bilo vedno dovolj, da sem le zajel sapo in malce bolj pozorno pogledal. Vse je bilo belo, snega pravzaprav niso imeli več kam odrivati. Na srečo so tam, kjer so bili pločniki skriti pod kupi narinjenega snega in si moral hoditi po cesti, vozniki vozili bolj previdno.

Zagotovo je bilo kaj nejevolje zaradi tega in tiste dni se je županu zagotovo kaj kolcalo. A zaradi mene se mu ni. Sem namreč pokukal v eno od starih števil glasila Novo mesto, v katerem smo v rubriki *Koliko občan stane ...* pisali, kakšen je strošek zimske službe v Novem mestu. Ni majhen, prav nasprotno!

Pa če človek samo malo pomisli, ve, da bo zima minila in bo sonce stopilo sneg. Kar se je seveda zgodilo in danes, ko to pišem, je zunaj že skoraj prava pomlad, sneg pa vsaj v mestu in pred mojo hišo le še bled spomin ...

Saj verjetno bo kaj drugega prišlo v ospredje, kar me bo kot občana lahko vznemirilo, o tem niti najmanj ne dvomim, ker smo pač takšni, kakršni smo.

Zaprte mestnega središča je recimo zagotovo ena od takšnih tem, ki dvigujejo pritisk marsikomu. Nobenega več ne zanima, da smo si desetletja želeli urediti promet in vse ostalo in da takšno urejanje pomeni poseg v ustaljeno življenje v mestnem jedru. Morda bo vsaj malce pomagal članek o zakladih novomeške preteklosti, saj intenzivna arheološka izkopavanja zgovorno pričajo o življenju na okljuku reke Krke v preteklih stoletjih. Objavljamo tudi intervju z direktorjem Zavoda Novo mesto, v katerem Marjan Hribar pove, kje in kako bo Mestna občina Novo mesto še veliko boljša in uspešnejša pa seveda še marsikaj.

Letošnje leto je Štukljevo leto, s sloganom Zdrav duh v Novem mestu. Prepričan sem, da nam tega ne manjka. A kot pravi župan Mestne občine Novo mesto v svoji kolumni, zdrav duh ni samo fizična pripravljenost in uspešnost, je tudi odnos do življenja, okolja in predvsem soljudi.

Novo mesto

Glasilo Mestne občine Novo mesto

UREDNIK

Damijan Šinigoj

KOORDINACIJSKI ODBOR

Meta Retar, Tina Cigler,
Peter Žunič Fabjančič, Urban Kramar

NASLOVNICA

Peter Žunič Fabjančič

JEZIKOVNI PREGLED

Kaja Cvelbar in Meta Uhan

PRELOM

ART32, d. o. o., Novo mesto

SPLETNA STRAN

www.novomesto.si

NAKLADA

13.200 izvodov

IZDAJATELJ

Mestna občina Novo mesto

ZA IZDAJATELJA

Gregor Macedoni, župan

MAREC 2018

ISSN C508-4547

ZDRAV DUH V NOVEM MESTU

Gregor Macedoni, župan

Mestna občina Novo mesto je in bo najkvalitetnejše okolje za bivanje in delo.

Pogosto se oblikujejo in objavljajo lestvice, ki posamezne države in še bolj mesta primerjajo med seboj po kvaliteti bivanja, turistični atraktivnosti ter drugih bolj ozko opredeljenih področij. Kvaliteta bivanja ni povezana samo z ekonomsko močjo okolja ali samo z urejenostjo prometa ali samo z dostopnostjo kulturnih in rekreativnih dobrin. Gre za celovit splet okoliščin, ki dajejo prebivalcu široko paleto možnosti za osebni razvoj, kar je nenazadnje povezano z možnostmi, ki jih okolje nudi družinam, mladim, starejšim, priseljencem itd. V celovitem pogledu je Mestna občina Novo mesto eno najkvalitetnejših okolij za bivanje in delo, ne samo v Sloveniji, ampak tudi širše. In verjamem, da z nadaljevanjem razvojnih korakov v naslednjih desetih letih na način, kot smo jih uresničevali v zadnjih treh letih, brez težav tekmujejo za naziv najboljšega (majhnega) mesta po kvaliteti bivanja.

Splet možnosti in danosti, ki jih nudi Novo mesto, je na prvem mestu povezan z uspešnim gospodarstvom. To, da smo prestolnica slovenskega izvoznega gospodarstva in da imamo številna mala in srednja podjetja, ki so mednarodno uspešna v nišnih produktih, daje Novemu mestu in širši okolici obilo priložnosti. In dejansko je gospodarska uspešnost nadgrajena na številnih področjih. Imamo kvalitetno izobraževanje, ki se začne s široko mrežo vrtcev in osnovnih šol, ki v veliki meri nudijo številne aktivnosti na veliko področjih. Širina in kvaliteta znanj ter primerjava z drugimi okolji se vsako leto pokaže ob uspehih naših šol in posameznih učencev na številnih tekmovanjih. Novo mesto je regionalno središče srednješolskih programov oz. srednjih šol, ki nudijo znanja in kompetence za večino poklicnih in študijskih odločitev v nadaljevanju. Vse več mladih pridobi v našem mestu tudi višje oz. visokošolsko ali univerzitetno izobrazbo.

Novo mesto s svojo okolico je bilo v preteklosti in je še danes okolje, v katerem delujejo številni kulturniki. Občina ter občani živimo s kulturo, znamo prepoznati ustvarjalne dosežke skupin in posameznikov ter jim dati ustrezno priznanje. Še vedno imam v spominu zadnjo izvedbo tradicionalnega, že 28. koncerta novomeškega simfoničnega orkestra ob kulturnem prazniku. Polna dvorana Marof in navdušeni obrazi tako nastopajočih kot poslušalcev so čudovit presežek. In ta dogodek je samo eden v nizu, ki se jih spomnimo ob letnem pregledu kulturnega dogajanja. Vse to v občini, ki nima profesionalnih nacionalnih kulturnih institucij ter denarja in pogojev, ki so na voljo le-tem.

Kvaliteta socialnega okolja se meri tudi z dostopnostjo in obsegom javnih, zelenih in rekreativnih površin. Gre za okolja, kjer je izražena enakost, saj je prosta dostopnost za

Foto: Peter Žunič Fabjančič

vse izhodišče tovrstnih prostorov. Zato so javne površine za druženje ter zelene in rekreativne površine za telesno aktivnost merilo, ki poleg osnovnih pogojev, kot so pitna voda, čisto okolje ali ceste, prinaša največjo vrednost v naša življenja. Javni prostori, kot so urejeni trgi, delajo našo ožjo skupnost bolj enakopravno in solidarno. Na javni površini ali sprehajalni poti ni razlik – vsi smo samo občani.

Zato je Štukljevo leto, ki ga praznujemo letos, ne samo poklon kulturni dediščini in športu v Novem mestu, temveč in predvsem to, kar nas nagovarja slogan: »Zdrav duh v Novem mestu«. Zdrav duh pa ni samo fizična pripravljenost in uspešnost, je tudi odnos do življenja, okolja in predvsem soljudi. S sloganom, s katerim postavljamo na prvo mesto »zdrav duh«, izpostavljamo vrednote, ki so bile podlaga vsega, kar je zaznamovalo pozitivno razvojno pot Novega mesta do današnjih dni. Zdrav duh pomeni, da moramo znati biti tudi sami ambasadorji našega mesta in občine, da znamo realno ocenjevati, kaj je dobro in slabo v naši lokalni skupnosti, ter si upati ustvarjati in živeti vizijo najboljšega (majhnega) mesta po kvaliteti bivanja. Številni sogovorniki in ocenjevalci iz drugih okolij nam takšno usmeritev in uspešno izvedbo dosedanjih korakov priznavajo. Na nas je, da nadaljujemo po zastavljeni poti. Simbol, s katerim se bomo letošnje leto predstavljali v Sloveniji, Evropi in svetu, je največji med slovenskimi olimpijci – Leon Štukelj, Novomeščan, rojen pred 120 leti.

KOLIKO OBČANE STANE ŠPORTNA INFRASTRUKTURA

Športna infrastruktura je pomemben dejavnik kakovosti življenja v Novem mestu, zato je zagotavljanje primernih objektov za športno udejstvovanje naših občanov ena pomembnejših dolžnosti lokalne skupnosti. Novo mesto je športno mesto, kar je v letošnjem letu še posebej izpostavljeno s Štukljevim letom.

V zadnjih letih smo se na področju investicij v športno infrastrukturo načrtno usmerili v izboljšanje vadbenih pogojev novomeških športnih klubov, društev in rekreativcev. Tako smo med drugim v zadnjih letih zamenjali atletsko stezo na stadionu Portoval, umetno travo na pomožnem nogometnem igrišču, v sodelovanju s krajevno skupnostjo Otočec na Pluski raste športno-rekreacijski center, ob Krki lahko kolesarski navdušenci od prejšnjega poletja uporabljajo »pumptrack«, celovite energetske prenove pa je bila deležna tudi legendarna Športna dvorana Marof.

Vzdrževanje športne infrastrukture v proračunu predstavlja večinski del investicijskega vzdrževanja objektov, saj temu pripada približno 80

Foto: Peter Žunič Fabjančič

tisoč evrov od celotne postavke, ki znaša 110 tisoč evrov. Upravljavec vseh, tudi športnih objektov, ki se vzdržujejo iz tega naslova, je Zavod Novo mesto.

Poleg tega dobrih 50 tisoč evrov v letošnjem letu namenjamo tudi za otroška in športna igrišča, pri čemer bo 16 tisočakov namenjenih za vzdrževanje, 38.800 evrov pa za obnovo obstoječih igrišč in izgradnjo novih.

Največja pridobitev Štukljevega leta, ko gre za novomeško športno infrastrukturo, pa bo seveda olimpijski vadbeni center, ki nastaja na velodromu v Češči vasi in ga podrobneje predstavljamo na naslednjih straneh.

ODSLEJ PO OPRAVKIH Z RUDIJE

Novomeški upokoјenci in invalidi si od 5. marca naprej lahko pri svojih vsakodnevnih opravilih pomagajo z brezplačnim sistemom prevozov Rudi, ki smo ga vzpostavili v sodelovanju z Društvom upokoјencev Novo mesto.

Na Mestni občini Novo mesto smo zagotovili električno vozilo, ki bo na voljo od ponedeljka do petka za prevoze upokoјencev in invalidov (s stalnim prebivališčem v Mestni občini Novo mesto), ki potrebujejo vožnjo znotraj novomeške občine. Zagotavljamo tudi naročanje storitve prek enotnega klicnega centra (telefonska številka 080 10 10), ki smo ga vzpostavili v sodelovanju z Zlato mrežo. Pri Društvu upokoјencev Novo

Foto: Marko Drobňjak

mesto zagotavljajo voznike in njihovega koordinatorskega.

Sistem je odziv Mestne občine Novo mesto na pogosto izraženo potrebo upokoјencev in invalidov po zagotavljanju prevozov in nadaljevanje politik podpore starejšim občanom in trajnostnega razvoja.

Z uveljavnim obdobjem smo začeli 5. marca, prva uporabnica pa se je z Rudijem odpravila v lekarno in trgovino. Za novo obliko prevoza ji je povedala znanka, in ker zaradi zdravstvenih težav težje ureja zadeve, ki so oddaljene od njenega doma, se je odločila, da zadevo preizkusi. Uporabniška izkušnja je bila odlična, zato bo prevoze uporabljala tudi v prihodnje, priporoča pa jih tudi ostalim.

KRONIKA OBČINSKEGA SVETA

NOVEMBER 2017–FEBRUAR 2018

REBALANS OBČINSKEGA PRORAČUNA

V skrajšanem postopku sta bila sprejeta **Predlog Odloka o spremembi Odloka o proračunu Mestne občine Novo mesto za leto 2017** in **Predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah proračuna Mestne občine Novo mesto za leto 2018**. Župan je oba predloga za spremembe proračuna utemeljil s prilagajanjem spremembi povprečnine in prizadevanjem za nadaljnje znižanje zadolževanja, ki so potrebna, če želimo še naprej uspešno črpati evropska in državna sredstva in nadaljevati z investicijami. Po rebalansu proračuna za leto 2017 ima občina 41.936.490 EUR prihodkov in 47.282.697 EUR odhodkov. Za leto 2018 na Mestni občini Novo mesto načrtujemo za 53.767.405 EUR prihodkov in 59.025.905 EUR odhodkov.

Predlog Odloka o spremembi Odloka o proračunu Mestne občine Novo mesto za leto 2018, ki so ga svetniki potrdili po skrajšanem postopku, je povezan z zapleti po sodelovanju Razvojnega centra Novo mesto na dražbi za nakup prostorov, v katerih deluje Podjetniški inkubator Podbreznik. Podjetje IMOS holding, d. d., ki je v stečaju, ima te prostore v lasti, RC Novo mesto pa jih je želel odkupiti na avgustovski dražbi, a je sodišče odločilo, da so bili razpisni pogoji nenatančni. Nova dražba je razpisana za 22. februar, Razvojni center Novo mesto pa je za ponovno udeležbo znova potreboval soglasje občinskega sveta.

ČASTNI OBČAN BO DR. JOŽE GRIČAR

Komisija za nagrade in priznanja je prejela 20 predlogov za letošnje občinske nagrajence, med tremi predlogi za častnega občana pa je zaradi njegovih pomembnih znanstvenih, pedagoških in raziskovalnih dosežkov na področju informatike predlagala dr. Jožeta Gričarja.

IMENOVANJE DIREKTORJA ZAVODA ZA ŠPORT, KULTURO, TURIZEM IN MLADINO NOVO MESTO

Svetniki so potrdili imenovanje **Marjana Hribarja za direktorja Zavoda za šport, kulturo, turizem in mladino Novo mesto**. Marjan Hribar, ki je bil izbran na ponovljenem razpisu, bo štiriletni mandat začel z novim letom, prinaša pa dolgoletne

izkušnje iz številnih vodstvenih položajev doma in v tujini.

KADROVSKE ZADEVE

Na področju kadrovskih zadev je občinski svet podal tudi pozitivni mnenji k imenovanju **Nevenke Kulovec na mesto ravnateljice Osnovne šole Drska** in **Darje Brezovar na mesto ravnateljice Osnovne šole Bršljin**. Svetniki so imenovali Mitjo Lična, Evo Filej Rudman, Zorko Hrovat in Mitjo Sadka za **predstavnike ustanovitelja v Svetu javnega zavoda Knjižnice Mirana Jarca Novo mesto**. Občinski svet je podal pozitivno mnenje h kandidaturama Mateje Andrejčič in Petra Jeniča za **ravnatelja Osnovne šole Stopiče**.

PROSTORSKA IN KOMUNALNA UREDITEV ROMSKEGA NASELJA ŽABJAK - BREZJE

Svetniki so se seznanili z informacijo o stanju projekta **prostorske in komunalne ureditve romskega naselja Žabjak - Brezje**, ki ga je predstavil Izidor Jerala iz občinskega urada za prostor in razvoj. Naselje Brezje ostaja v okvirih iz leta 1985, glavnina načrtovanja se nanaša na Žabjak. Za zdaj so popisali obstoječe objekte, prostorsko načrtovanje pa se nadaljuje z iskanjem najustreznejše različice ureditve naselja. Osnutek načrta predvideva največ 75 zazidljivih parcel z ustrežno infrastrukturo za priključitev objektov in opustitev nevarnih neurejenih priključkov na regionalno cesto.

Jerala je izpostavil še pomen tega projekta, s katerim imamo priložnost, da po dolгих letih urejanje te problematike premaknemo z mrtve točke. S tem **so se strinjali tudi svetniki, ki so soglasno potrdili** informacijo o dosedanjem poteku projekta.

LETNI PROGRAM ŠPORTA

Občinski svet je potrdil **Letni program športa v Mestni občini Novo mesto za leto 2018**, v prvi obravnavi so bile sprejete **Spremembe in dopolnitve Občinskega podrobnega prostorskega načrta Gospodarske cone Na Brezovici** in **Predlog Odloka o kategorizaciji občinskih cest in kolesarskih poti v Mestni občini Novo mesto**.

POROČILO O OPRAVLJENIH NADZORIH V ZDRAVSTVENEM DOMU NOVO MESTO

Svetniki so se seznanili tudi s končnima poročiloma **Nadzornega odbora Mestne občine Novo mesto** o opravljenih nadzorih v **Zdravstvenem domu Novo mesto** in na **Mestni občini Novo mesto**. Nadzor v zdravstvenem domu je obsegal avtorske, podjemne in svetovalne pogodbe, sklenjene ali izplačane v letih 2013, 2014 in 2015. V dokumentih Mestne občine Novo mesto pa so nadzorniki preverjali veljavne pogodbe za nepremičnine v letu 2016, v katerih občina nastopa kot najemodajalec in najemnik.

DVIG CEN V NOVOMEŠKIH VRTCIH

Občinski svet je potrdil tudi napovedan **dvig cen v novomeških vrtcih**, ki je posledica odpravljanja anomalij najnižje vrednotenih delovnih mest v vzgoji in izobraževanju in januarja sprejetega Sklepa o uskladitvi minimalne premije KDPZ za javne uslužbenke.

Nove spremembe so bile **napovedane že junija 2017**, ko so se višale cene v vrtcih Ciciban, Pedenjped in Ringaraja. V omenjenih vrtcih novi predlog predvideva 3-odstotno podražitev v prvi in 2,8-odstotno podražitev v drugi starostni skupini. V vrtcih Stopiče in Brusnice (kjer so cene junija ostale nespremenjene) se cena za prvo starostno skupino zvišuje za 6 %, v drugi starostni skupini pa za 2,5 % (Stopiče) oziroma 4,5 % (Brusnice). Cene novomeških vrtcev tudi po tej spremembi **ostajajo primerljive z ostalimi mestnimi občinami po Sloveniji**. Tako imamo na primer nižje cene kot Ljubljana in Koper, nekoliko nižje cene od novomeških pa imajo po naših podatkih v Mariboru in Murski Soboti.

NOVA ULICA JE PAVČKOVA ULICA

Nova ulica v soseski Drska - Brod, kjer poteka gradnja večstanovanjskih objektov, se po potrditvi Predloga Odloka o dopolnitvi Odloka o ulicah v Novem mestu imenuje **Pavčkova ulica** – po znanem dolenskem rojaku, pesniku **Tonetu Pavčku**.

ŽUPANOVO POROČILO

Župan je v svojem poročilu podrobneje predstavil najaktualnejše projekte v Novem mestu. V sklopu **prenove mestnega jedra**

potekajo dela po načrtih. Trenutno se izvajajo gradnja konstrukcije infrastrukturnega kolektorja na Glavnem trgu in pripravljalna zemeljska dela na spodnjem delu Pugnjeve ulice, kjer se je ravno končala prva faza arheoloških raziskav. Na Rozmanovi ulici je **vzpostavljen nov prometni režim**, ki je predviden tudi po zaključeni prenovi mestnega jedra. Na Mestni občini Novo mesto smo prijavi izvedbo 1. faze komunalnega **urejanja obrtno-industrijske cone Livada**, ki zajema ureditev cestnega omrežja, izgradnjo pločnika, cestne razsvetljave, kanalizacije in vodovoda ter vse ostale gospodarske javne infrastrukture. Dela, ki so vezana na vzpostavitev **Olimpijskega vadbene centra v Češči vasi**, potekajo v skladu s terminskim načrtom. Na Mestni občini Novo mesto smo za izgradnjo olimpijskega centra že pridobili sredstva sofinanciranja s strani Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport ter Fundacije za šport. V sklopu **prenove Šmihelske ceste** je pogodba z izbranim izvajalcem v podpisovanju. Predvidene so rekonstrukcija ceste, dograditev pločnika in cestne razsvetljave, ureditev odvodnjavanja padavinske vode in prenova vse ostale gospodarske javne infrastrukture. Za izboljšanje prometnih razmer na širšem območju Šolskega centra Novo mesto in stanovanjske soseske Drska ter kot **ukrep trajnostne mobilnosti** je načrtovano **novi železniški postajališče ob Šolskem centru Novo mesto** na progi Novo mesto–Metlika. Gradnja postajališča naj bi se po terminskem načrtu DRSI začela v drugi polovici februarja 2018 in končala do začetka julija 2018. Projekt sofinanciramo na Mestni občini Novo mesto skupaj z Ministrstvom za infrastrukturo in Šolskim centrom Novo mesto. **Reševanju stanovanjske problematike** je namenjen javni

poziv za subvencioniranje gradnje in rekonstrukcije stanovanj mladim na območju Mestne občine Novo mesto, ki predvideva subvencije za mlade. Ustanovljena sta bila **Projektni svet za področje kvalitete bivanja starejših** v Mestni občini Novo mesto in **Projektni svet za spremljanje izvajanja strategije na področju mladih** v Mestni občini Novo mesto. Zaradi trajnostne usmerjenosti in pomena zelenih površin je bil imenovan tudi **pooblaščenec za mestno drevje**.

OSTALI SKLEPI

Zaradi **preselitve enote Videk** (Vrtec Pedenjped) v nove prostore v Bršljinu so svetniki po skrajšanem postopku sprejeli Predlog Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega vzgojno-varstvenega zavoda Vrtec Pedenjped.

Občinski svet je v drugi obravnavi sprejel **Odlok o programu stavbnih zemljišč za območje opremljanja »OPPN Bučna vas – vzhod/1«** in **Programa opremljanja stavbnih zemljišč za območje opremljanja »OPPN Bučna vas – vzhod«**. Prav tako sta bila v drugi obravnavi sprejeta **Odloka o kategorizaciji občinskih cest in kolesarskih poti v Mestni občini Novo mesto** in **Usklajeni predlog Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu Poslovno storitvena cona Mačkovec-2**. Svetniki so sprejeli tudi **poslovni plan Komunale Novo mesto** in se seznanili z **letnim programom Nadzornega odbora Mestne občine Novo mesto**.

V skrajšanem postopku je bil sprejet **Predlog Odloka o spremembah Odloka o izvajanju gospodarske javne službe zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov in gospodarske javne službe odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov na območju Mestne občine Novo mesto**.

ANTON STARC (1940–2018)

Anton STARC, dr. med., specialist interne medicine, se je rodil 19. maja 1940 v Čurilah pri Metliki. Maturiral je na novomeški gimnaziji in leta 1966 diplomiral na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Še istega leta se je zaposlil kot stažist v Splošni bolnišnici Novo mesto in leta 1973 opravil specialistični izpit. Kot strokovnjak na področju interne medicine je bil že leta 1976 imenovan za vodjo kardiološkega odseka, leta 1990 pa za predstojnika internega oddelka. Leta 1986 je bil prvič imenovan za direktorja Splošne bolnišnice Novo mesto; to funkcijo je z enoletno prekinitvijo opravljal do leta 1999.

Leta 1998 je bil izvoljen za župana Mestne občine Novo mesto, ki jo je vodil do leta 2002. Leta 2013 je prejel naziv častnega občana Mestne občine Novo mesto za trajne dosežke na področju zdravstva, humanitarnih dejavnosti in pri razvoju Mestne občine Novo mesto za leto 2012. Anton Starc je svojo življenjsko pot zaključil 18. januarja 2018.

Foto: arhiv Mestna občina Novo mesto

Župan je na vljudnostni obisk sprejel veleposlanika Črne gore dr. Vujico Lazovića.

Predsednik Pahor je podprl županova prizadevanja za reševanje romske problematike.

Delavska hranilnica je Mestni občini Novo mesto podarila 1.000 € za projekt mobilnosti za starejše. 🗣️ Urban Kramar

Sprejem Branke Moškon, ki je prejela Srebrno plaketo JSKD za dolgoletno delo na področju folklorne dejavnosti.

Skupaj z Rdečimi noski smo odprli fotografsko razstavo. Zbrane je nagovorila direktorica občinske uprave dr. Vida Čadonič Špelič.

Županov prednovoletni sprejem v Kulturnem centru Janeza Trdine. 🗣️ Robert Kokoč

Župan je na rotovžu pozdravil mlade parlamentarce 28. občinskega otroškega parlamenta.

26. seja občinskega sveta Mestne občine Novo mesto. 🗣️ Urban Kramar

Župan na tradicionalnem zajtrku v Domu starejših občanov.

Sprejem ob dnevu prostovoljstva.

S predsednikom Državnega zbora o razvojnih projektih.

Avtor ostalih fotografij je Peter Žunič Fabjančič.

Ureditev parkirišča na Trdinovi pri NLB.

Sprejem ob dnevu prostovoljstva.

Svetovni dan spomina na žrtve prometnih nesreč.

Otvoritev večnamenske poti Žabja vas – Grm.

Potekal je 2. izbor vin za Župano-vo vino. Zmagovalno vino cviček PTP je letos pridelal Jože Švrt iz Društva vinogradnikov Grčevje.

Podpis pogodb z novo generacijo občinskih štipendistov.

Župan je čestital državnima prvaka v šahu (Marjan Kastelic v hitropoteznem, Jure Zorko v pospešenem).

Otvoritev novega vrtca Videk z moderno arhitekturno zasnovo.

Začetek vseslovenske akcije. »Glejte na cesto, ne na telefon!«

Novinarska konferenca s predstavitvijo kulturnega programa Novomeških simfonikov, ki tradicionalno nastopajo na predvečer občinskega praznika. Marko Drobňjak

PRISPEVKI SVETNIŠKIH SKUPIN

SPODBUJAJMO PRESEŽKE

Da bi postali in ostali mesto, kjer je prijetno bivati in delati, moramo biti nadpovprečni, izstopajoči na skoraj vseh področjih. To velja tako za gospodarstvo, kjer si želimo še več delovnih mest, ki bodo omogočala dostojno življenje, kot tudi za negospodarstvo, ki s svojimi storitvami na področju šolstva, zdravstva, kulture, znanosti, varnosti in urejanja skupnih zadev močno vpliva na naše življenje.

Mestna občina Novo mesto ima v večini teh sistemov zelo omejen vpliv, vseeno pa lahko s svojim zgledom spodbuja naprednost, ustvarjalne presežke in pozitivno selekcijo v celi občini in širše. Predvsem slednje je ključni vzvod za ustvarjanje zdravega duha v mestu.

Mestna občina Novo mesto je v decembru 2017 že drugič podelila štipendije izjemnim mladim ljudem. Te štipendije so posebne zaradi tega, ker jih podeljujemo mladim, ki celovito izstopajo od povprečja. To pomeni, da niso dovolj le zelo lepe ocene v šoli ali na fakulteti, ampak so zelo pomembni merljivi uspehi na nešolskem področju, npr. v športu, kulturi, znanosti. S temi štipendijami želimo dati vzpodbudo vsem mladim za ustvarjanje presežkov, prav tako pa želimo prispevati k novemu rodu izjemnih Novomeščanov.

V aprilu 2018 je Mestna občina Novo mesto ponovno podelila različne nagrade za leto 2017. Večina nagrad bo podeljenih ljudem, ki so že desetletja zelo prizadevni v javnem prostoru, za skupno dobro. S temi nagradami povemo, da so med nami izjemni ljudje, katerih prizadevanja so zelo dragocena za našo skupnost. S svojimi presežki na področju znanosti, kulture, športa so nenadomestljivo vezivo družbe, ki skrbi, da kot skupnost ohranjamo zdrav duh, četudi nas kot posameznike lomi zahteven ritem življenja.

Pozitivna selekcija, ki omogoča, da so nadpovprečni, izstopajoči ljudje opaženi, pohvaljeni in nagrajeni, je predpogoj za celovit razvoj naše občine. To držo uveljavljamo tudi pri postavljanju ljudi na odgovorna mesta v Mestni občini Novo mesto. To je lažje izvedljivo pri funkcijah, kjer je Mestna občina Novo mesto ključni odločevalec, težje pa pri zavodih ali podjetjih, kjer daje le mnenja ali soglasja. Vseeno pa smo tudi pri teh zahtevali, da so razpisi za vodilne položaje zares javni, da so dovolj časa odprti in da se objavijo

na tistih spletnih mestih, ki so zares aktualna. Izkoreniniti želimo prakso, ko se razpise za vodjo organizacije objavi za najkrajši možni rok, pa še to le v Uradnem listu Republike Slovenije, kar ima za posledico, da je prijavljen le en kandidat, tipično trenutni vodja.

Postavljanje najboljših možnih kandidatov na odgovorna mesta v občini je ključni ukrep, ki bo zagotavljal, da bo v občini vladal zdrav tekmovalni duh, katerega sadov bomo deležni vsi občani.

dr. Janez Povh,

Lista Gregorja Macedonija

OLIMPIJSKO IN ŠTUKLJEVO LETO 2018 V NOvem MESTU

»Če ne morete leteti, tecite. Če ne morete teči, hodite. Če ne morete hoditi, se plazite. Karkoli že počnete, pojdite dalje.« – Martin Luther King, borec za človekove pravice

Paradigma sodobnih mest in razvoja lokalnih skupnosti se v današnjem času pojmuje na popolnoma drugačnih osnovah, kot je bilo še nedavno. Danes so uspešna tista mesta, ki se razvijajo v interesu ter skladno s potrebami svojih prebivalcev in so osredotočena na svoje lastne vsebine ter na svoj naravni in človeški kapital.

Danes smo priča, da sodobna mesta kar tekmujejo med seboj z izvirnimi projekti, saj le tako lahko prebivalcem zagotovijo aktivno, zdravo in kakovostno življenje v vseh pogledih. Ta zdrava tekmovalnost želi izboljšati naše okolje in trajnostni razvoj, športno infrastrukturo, aktivnosti prebivalstva, samooskrbo, družbeno življenje, kulturno iniciativo, sodobno izobraževanje in razvoj pametne (digitalne) družbe.

Med pomembne vidike zdravega in aktivnega življenja sodi tudi šport. Slovenci smo ponosni na uspehe svojih vrhunskih športnikov in vsi vemo, da so ti izjemni uspehi glede na število prebivalcev res fenomen. Tudi Novo mesto ima bogato športno izročilo. Letos mineva 130 let od ustanovitve društva Sokol, ki je bilo temelj športnih aktivnosti Novomeščanov v svojem času in pomembna dediščina za nadaljnji razvoj športa v Novem mestu. Ponosni smo na njegovega člana, prvega nosilca olimpijske zlate kolajne in našega

someščana Leona Štuklja. Od njegovega rojstva mineva že 120 let in zato smo letošnje leto v Novem mestu obeležili kot Štukljevo leto. Njegova športna dediščina je pomembna ne samo po rezultatih, pač pa tudi kot vzor mladim športnikom za vztrajnost, moč duha, srca in telesa.

Leon Štukelj je simbol vitalnosti in zdravega odnosa do življenja in veseli me, da danes v Novem mestu vidim čedalje več sprehajalcev, tekačev, kolesarjev in pohodnikov po okoliških gričih. Gibanje je pomembno za zdravje in vitalnost in tega se zavedamo. Za vse te aktivnosti ni potrebno veliko, predvsem volja, zdravo okolje in narava ter urejene ceste, pot in kolesarske steze.

Kljub temu pri vprašanju športa ne moremo mimo športne infrastrukture, ki je potrebna za izvajanje rekreativnih in tudi tekmovalnih disciplin. V Novem mestu se do sedaj na tem področju nismo mogli ravno pohvaliti, saj naši športniki niso imeli dovolj dobre infrastrukture za izvajanje treningov in tekem. Ravno tako ni bilo dovolj rekreativnih površin. Spomnimo se opuščenega velodroma, kalvarije z novo mestno športno dvorano, ki nas je stala skoraj 3 milijone evrov, dotrajane Športne dvorane Marof, stadiona, ki ne prispeva več k ugledu mesta, nekaj desetletij propadajočega Sokolskega doma in navsezadnje strategije športa, ki se je vsako leto prilagajala aktualni politiki in ne potrebam športnikov ... in še bi lahko našteval.

Danes lahko ugotovimo, da so se stvari začele odvijati na bolje in da imamo pri strategiji urejanja športa rdečo nit. Ureja se pokritje in notranjost velodroma, ki bo postal Olimpijski vadbeni center, športna dvorana Marof je vsaj energetske sanirana; potrebna bo še notranja obnova. Urejajo se kolesarske in pešpoti v mestu in okolici, za občane je urejena izposoja koles, išče se tudi lokacija plavalnega bazena, katerega ogrevanje bo energetske varčno.

Ob tem ne morem mimo pohvale nekaterim zasebnim iniciativam na področju športa, ki so z zasebnim denarjem pripomogli k boljši ponudbi v Novem mestu. Na Livadi je zgrajena lepa in funkcionalna športna dvorana, ob teniških igriščih v Portovaldu pa je smo bili priča postavitvi drsališča, ki je popestrilo ponudbo športa predvsem najmlajšim.

Leto 2018 bo v Novem mestu posvečeno športu in njegovemu izročilu, zato pričakujemo bogat nabor aktivnosti in dogodkov za vse generacije. Zato vabljeni vsi. In pri vsem tem se poskušajmo držati reka znanega ameriškega trenerja W. J. Bowermana, ki je zapisal: »There is no bad weather, only soft people ...« Bodimo torej aktivni.

Bojan Kekec, podžupan MO Novo mesto
svetniška skupina SDS

SDS

ZARADI POMANJKANJA OSKRBOVANIH – VAROVANIH STANOVANJ V NAŠI OBČINI ŽE ZVONI ALARM

V februarju sta nas Ministrstvo za okolje in prostor RS in Društvo upokojencev Novo mesto povabila na predstavitev res zanimivega projekta z naslovom Sobivamo. Pogovor z zanimivimi strokovnjaki je tekel o tem, kakšne so možnosti bivanja starejših po tem, ko se upokojijo, ko si otroci ustvarijo svoje družine in se odselijo, ko vstopijo v tretje življenjsko obdobje.

Za prepoznavni znak tega projekta je bilo izbrano srce in znotraj njega obraz z nasmehom. Dobra izbira. Potrebujemo srce in pamet, da se tudi v naši občini zbudimo in pomislimo na kaj več kot to, da bomo starejše strpali v prepolne domove za starejše. In na to moramo misliti tisti, ki vodimo občino, ne starejši. Ti so me prav v tednu pred predstavitvijo zasipali z zgodbami z vsebino » ... mama, ne pričakuj, da bom jaz hodil kosit okrog hiše, ko boš obnemogla ..., mama, jaz ne bom mogel hoditi iz službe čez dan, ko me boš potrebovala za nujno pomoč ... in podobne zgodbe ...«

Na predstavitvi so bili predvsem starejši. Po mojem mnenju bi tam moralo biti veliko več mlajših. Ker je o življenju v tretjem življenjskem obdobju potrebno razmišljati že v najbolj aktivnih letih. Vsakdo zase, politična oblast pa za ljudi, ki so jih izvolili. Saj starejši ničesar ne prosijo zas-tonj. Plačali bodo, čeprav težko, odgovorni pa morajo dojeti, da neposredni prehod iz svojega doma v dom za starejše ni human. Ali bomo vendarle dojeti, da si starejši želijo še kakšno vmesno stopnjo ali dve? Projekt Sobivamo daje številne odgovore, kako začeti in bolj kakovostno nadaljevati. Pa naj gre za obiskovanje dnevnih centrov aktivnosti, pomoč na domu, dostavo

prehrane, povrnitev in nadgradnjo kulture odnosov za medgeneracijsko bivanje, kjer si bodo generacije med seboj lahko veliko ponudile – izkušnje, znanje, pomoč, svežino, različnost pogledov na svet in na življenje ...

Ni ta občinska oblast kriva, da imajo v bližnjih občinah Trebnje in Brežice skupaj dvainštirideset oskrbovanih stanovanj, v naši občini pa nobenega. In vsa so zasedena, tudi z našimi občani. Morali so iti iz svojega okolja v obdobju, ko je stik zaradi socialne izključenosti starejših najbolj pomemben. Je to humano, prijazno do njih? Odgovor je jassen. NI! Kriva pa bo, če ne bo že v tem letu, ko se nekako končujejo pomembni zamujeni projekti iz preteklih mandator, začela z intenzivnimi pripravami za zagotovitev prijaznega okolja za bivanje starejših, tudi z dovolj oskrbovanimi stanovanji in drugimi oblikami bivanja. Te so znane, preizkušene in prijazne. Od medgeneracijskega sobivanja, sobivanja s sostanovalci približno enake starosti, življenja v svojem stanovanju, občasne ali redne pomoči na domu, prilagojenih stanovanj za starejše, institucionalnega bivanja do ustvarjanja skupin dolgoletnih prijateljev, prijateljskih zakonskih parov, po spolu in stanu mešanih skupin prijateljev, sestavljanja skupin zainteresiranih kandidatov in drugih oblik.

Satler je v zborniku prispevkov o (so) bivanju starejših zapisal, »da je skupaj lažje biti sam« Prav bi bilo, da ta misel ne bi veljala samo za sobivanske skupnosti, temveč naj bo vodilo tudi pri odločanju odgovornih v občini. Svetnika iz vrst DeSUS že delava tako. Za dobro ljudi vseh generacij. To lahko preverite. Upam si trditi, da se bodo stvari zagotovo premaknile na bolje, če bo Desusovih svetnikov v naslednjem mandatu več. In občina jih za dobro delovanje še kako potrebuje. Dokazano.

(Opomba: v prispevku so uporabljeni podatki iz projekta Sobivamo)

Mag. Adolf Zupan,
svetniška skupina DeSUS

ZADOLŽENOST MONM SE BO V MANDATU 2014–2018 POVEČALA ZA CCA. 60 % NA VEČ KOT 19 MILIJONOV EVROV

V GAS – Gospodarsko aktivni stranki smo argumentirano opozarjali in nasprotovali

po našem mnenju za občane škodljivim odločitvam.

Breme zdajšnjega rekordnega zadolževanja, bomo občani v večji meri občutili šele v prihodnje.

En del posledic zgrešene politike in napačnih odločitev občani že plačujemo v obliki:

- **103-odstotnega dviga cene obdelave, odlaganja in infrastrukture za komunalne odpadke v MONM,**
- do 40-odstotnega dviga nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča,
- do 30-odstotnega povišanja cen storitev, ki jih izvajajo občinska podjetja,
- **slabo vzdrževane občinske infrastrukture in objektov.**

Nekaj primerov po našem mnenju slabega gospodarjenja:

Energetsko pogodbenišvo: V GAS smo se zavzemali, da bi obnovo objektov v občinski lasti izvajala občina prek javnih razpisov in za to izkoristila 40 % nepovratnih državnih in evropskih sredstev. Nasprotno je bil sprejet model »energetskega pogodbenišva« za 24 občinskih objektov, kjer je koncesionar vložil ok. 0,8 milijonov evrov. To nas bo občane v 15 letih pogodbe stalo ok. 2,5 milijona evrov. **Obnovo občinskih objektov kjer je zasluzek za koncesionarja premajhen, se je izvzelo iz »energetskega pogodbenišva« in se jih bo obnavljalo z lastnimi sredstvi občine.**

Cona Brezovica: Mestna občina Novo mesto je ovrednotila investicijo na 1,4 milijona evrov, dobrih 14 dni po tem je bila podpisana pogodba za 1.983.383,- evrov.

Novoustanovljeni Zavod Novo mesto: Ukinitve Zavoda za turizem in združitev Agencije za šport in Kulturnega centra Janeza Trdine v novi Zavod Novo mesto naj bi pomenila racionalizacijo. Po »racionalizaciji« občina za primerljiv program iz proračuna nameni 615.970 EUR več.

Hidravlične izboljšave vodovodnega sistema: Že pri izdelavi temeljev je bilo podpisanih za 558.857 evrov aneksov, kljub temu da je pogodba podpisana na ključ.

Alojz Kobe,
svetniška skupina GAS

UNIVERZA V NOVEM MESTU

1. februar 2018 si bo Novo mesto zapomnilo. Postalo je univerzitetno mesto.

Visokošolskemu središču je s štirimi fakultetami, z njihovo organizirano, programi, vodstvom, zaposlenimi, predavatelji in kvaliteto dela uspelo prepričati državo, NAKVIS, mednarodno verifikacijsko komisijo, obiti odpor javnih univerz in pridobiti pozitivno odločbo, sodišče pa je 1. 2. 2018 Univerzo v Novem mestu vpisalo v sodni register.

S tem so trije stebri Mesta – gospodarstvo, izobraževanje, kultura dobili potrebno streho nad sabo. Univerza pomeni za Mesto izobraževalno, raziskovalno in razvojno Akropolo. Predstavlja trdnjavo znanja, raziskovanja, s študenti in visokošolskimi predavatelji jedro kreativnosti, stalnega vrenja mladostnih in svobodnih idej. Pričakujemo lahko preboj družboslovnih, naravoslovnih, humanističnih in tehničnih znanj in vedenj, kar vse močno pogrešamo v našem okolju. In svobodo misli in govora, brez pritlenih pritiskov, trgovanja in slepomišenja. Pomeni temelj našega bodočega razvoja in obstoja.

Tako kot so skozi izobraževalni proces, ki ga je z ustanovitvijo Gimnazije Novo mesto l. 1764 začela cesarica Marija Terezija, šli po podatkih Wikipedije od 66 dijakov prve generacije gimnazijcev mnogi umetniki, gospodarstveniki, znanstveniki, profesorji, kot so na primer Josip Plemelj, Oton Župančič, Ivan Tavčar, Slavko Grum, Dragotin Kette, Božidar Jakac, Miran Jarc, Anton Podbevšek, Marjan Kozi-
na, Marjan Mušič, Pino Mlakar, Vladimir

Lamut, Leon Štukelj, dr. Milan Škerlj ..., tako imamo sedaj priložnost izšolati in dobiti prepotrebne strokovnjake in morda Nobelovega nagrajenca. Čeprav se sliši futuristično, smo prvega Nobelovca že imeli, in to v APT v dramski uprizoritvi Nejca Gazvode po romanu Ostanki dneva lani nagrajenega japonskega pisatelja Kazua Ishigura.

Pohvaliti je treba občinski svet, ki je kot nekoliko ostarela dama sramežljivo, najprej na pobudo opozicije še dva dni pred februarso sejo zgolj s sedmimi glasovi podpiral predlog za dopolnitev dnevnega reda o pristopanju k Univerzi, nato pa tik pred sejo enotno, kar je redkost, prepoznal, da boga srečnega trenutka Kairoso ne sme spustiti iz rok in sprostil dotlej vzpostavljeno nerazumno, nemo zaporo ostalim zasebnim visokošolskim organizacijam, kjer se kot soustanovitelj pojavlja Mestna občina Novo mesto, da se priključijo univerzitetnemu prostoru in poenotijo znotraj skupne Univerze v Novem mestu.

Borut Škerlj,

svetniška skupina SMC

Novo mesto je nekaj posebnega, je mesto športa. Ogromno vrhunskih športnikov nam je dalo okolje, ki sicer slovi po vinarstvu. Športni zanesenjaki, močno gospodarsko zaledje in športu naklonjena lokalna skupnost so garant, da bomo

trend uspehov nadaljevali oziroma ga nadgrajevali z novimi uspehi posameznikov na profesionalnem nivoju, še bolj pa širili množičnost vključevanja v razne oblike rekreacije. Okolje samo po sebi spodbuja aktivnosti v naravi, kolesarjenje in tek, veslanje, supanje ... Zaradi množičnega udeleževanja na organiziranih in individualnih športnih aktivnostih smo prišli do meje prezasedenosti kapacitet in verjetno je prišel čas, da zainteresirani vlagatelji začnejo graditi zgodbe po vzoru Livade.

Lepo se je rekreirati v naravi, še lepše je, če to počnemo varno na za to označenih lokacijah. Verjamem, da bomo zelo kmalu imeli več označenih in predvsem varnih kolesarskih tras, speljanih v naravnem okolju, ki bodo hkrati zgodovinsko turistični vodnik obiskovalcem našega mesta in celotne občine. Ravno tako bomo (upam) novomeški sprehajalci zelo kmalu dočakali celostno zaokrožitev pešpoti, vključno s prehodi čez reko Krko po več brveh.

Manjka nam še velika, prebojna zgodba, ki bo naše mesto uvrstila na svetovni zemljevid športnega dogajanja. Veliko možnosti za uspeh ima projekt Velodrom v Češči vasi, ki bo lahko postal center kolesarskega in atletskega dogajanja za širšo regijo.

Dušan Kaplan,

svetniška skupina SZV

Foto: Peter Žunič Fabjančič

NOVOMEŠČAN MARJAN HRIBAR

OD JANUARJA 2018 NOVI DIREKTOR ZAVODA ZA ŠPORT, KULTURO, TURIZEM IN MLADINO NOVO MESTO (ZAVOD NOVO MESTO)

Najbolj domač je v turizmu in športu, kjer ima tudi najbolj ambiciozne načrte. V turizmu je opravljal pomembne funkcije doma in po svetu, dolgoletne izkušnje pa ima tudi iz namiznega tenisa – bil je vrhunski igravec, funkcionar, zdaj je predsednik Namiznoteniške zveze Slovenije. Njegovi programski poudarki so jasni in natančno definirani – Novo mesto bo urejeno mesto z živim mestnim jedrom in privlačnim primestnim prostorom. Tako bo postalo središče poslovnih srečanj, mladinskih vsebin in mesto obiskovanja bogatih arheoloških, kulturnih in naravnih znamenitosti. Novo mesto mora na vsakem koraku izkazovati veliko željo, da obvelja kot najbolj napredno slovensko mesto, mesto gospodarskega razvoja, tehnoloških presežkov, nadpovprečne rasti prebivalstva, vrhunske kulture, kulinarike, športnih dogodkov in mesto za uveljavitev mladih talentov.

Vaši referenčni podatki so izjemni. Bili ste recimo glavni snovalec turistične politike v Sloveniji, hkrati pa ste sooblikovali tudi vizijo razvoja evropskega turizma, dobri rezultati vašega dela so merljivi. Skoraj se mi je zareklo vprašanje, kako lahko nekdo iz Novega mesta doseže takšne uspehe ...

Novo mesto je v svet poslalo že toliko vrhunskih ljudi, da ni več nič nenavadnega, da zasedajo visoka mesta po svetu in predvsem Evropi. Ena zadnjih, ki mi pride na misel, je evropska komisarka za promet Violeta Bulc. Zanimivo bi bilo, če bi se nekdo lotil pregleda uspešnih Novomeščanov v svetu v zadnjih 50 letih, denimo. Očitno je nekaj v našem Novem mestu, da oblikuje tudi vrhunske kadre.

Kaj bi posebej izpostavili na svoji karierni poti? To pravzaprav sploh lahko storite?

Ko se človek ozira po prehojeni poti, bodisi osebni bodisi poslovni, se res pokažejo neki mejniki, ki »štrlijo« ven. Res sem močno povezan s turizmom in športom, zato naj v tej luči omenim, da sem bil vodja vladne skupine, ki je izpeljala projekt najbolj prepoznanega turističnega slogana I feel Slovenia. Dveletno predsedovanje Evropi na področju turizma je bila zelo dragocena in lepa izkušnja. Zelo pa sem ponosen na vseh 18 medalj, ki smo jih dosegli na svetovnih in evropskih prvenstvih v času, odkar sem na čelu Namiznoteniške zveze Slovenije.

Kako ste prišli do Zavoda Novo mesto in zakaj?

Včasih se stvari postavijo na svoje mesto. Družinsko življenje je zadnja leta doživljalo največji davek mojega službovanja. Zadnja leta sem bil službeno v tujini, tako da smo se doma res morali potruditi za

skupne dneve. In potem se človek vpraša, če je vredno. Otroka sta odrasla, jaz pa sem veliko tega zamudil. In ko se oziraš, hitro najdeš. Postavil se je nov zavod, združeval je področja, ki jim lahko veliko dam, prišli so pozivi, naj se priključim – in zdaj sem tu. Skupaj pišemo novo zgodbo.

Ustanovitev novega zavoda (ter povezovanje kulture in športa) je povzročila kar nekaj nejevolje pri posameznih Novomeščanih. Jih lahko argumentirano pomirite?

Tisti, ki so dvomili, so zagotovo že pomirjeni, saj zavod deluje dobro, usklajeno, področja se dopolnjujejo med sabo, delamo presežke in skupaj pišemo vizijo razvoja teh štirih področij. Morda je prej kdo pomislil, kaj imata kultura in šport skupnega. V tem letu, Štukljevem letu, bo to še posebej jasno vidno, saj je bil naš someščan, olimpijec Leon Štukelj res preplet teh dveh področij – vrhunski športnik, ki se je zavedal pomena znanja, kulture.

Glede na vašo karierno pot domnevam, da ste najmočnejši v turizmu in športu. Imam prav?

No, na teh dveh področjih pač delujem že dve desetletji in več. A zanimivo je, da me vedno bolj navdušuje kultura. Tukaj vidim še veliko možnosti za napredek, sploh v

povezovanju domačega gospodarstva, ki je v slovenskem vrhu, in kulture. Od mecenstva, sponzorjev, donatorjev do posebnih zgodb, ki jih lahko napišemo samo s tistimi podjetji, ki mislijo ter vidijo širše in dlje. Tukaj je še veliko rezerv in že delamo prve, a odločne korake, da ti dve polji povežemo.

Kako ocenjujete trenutno turistično ponudbo v MONM? Kaj je dobro, kaj bi

se dalo izboljšati in nadgraditi, česa ni, pa bi morali imeti?

Do lani je bilo res vidno, da Novo mesto »caplja« za drugimi mesti v turistični ponudbi. Že proti koncu leta 2017 in še posebej letos se s programi in ponudbo, ki jo pripravljamo, stvari izboljšujejo. Povečali smo število nočitev za kar 55 %. Od tega se v proračun steka kar nekaj denarja, ki ga seveda vlagamo nazaj v turizem. Odprt je bil nov hotel v središču mesta, ki smo ga res potrebovali. Letos so mu časi res malce nenaklonjeni s prenovo središča mesta, a v tem času imajo njihovi delavci čas, da se pozicionirajo na turističnem zemljevidu. Na reki Krki, ki je zadnja leta dobesedno oživela, se dogaja ogromno – izposoja čolnov, supanje, kopališče na Loki, splav ... idej imamo še neskončno. V Novo mesto se vrača odlični kuharski mojster Damjan Fink, ponovno je oživela Vila Otočec.

Kje so po vašem mnenju največji turistični potenciali MONM? Kako jih nameravate razvijati?

Največji potenciali so v raznovrstnosti ponudbe in kakovosti življenja, ki jo občutijo številni. Klasični turizem bomo razvijali v tesnem sodelovanju z organizatorji potovanj. V začetku junija gostimo okrog 200 največjih partnerjev slovenskega turizma, ki pa še nikoli niso bili v NM in okolici. Posebej velik potencial pa ima bodoče olimpijsko središče, ki bo zraslo pri velodromu. Atletika, kolesarstvo in triatlon bodo tam dobili novi domicil in pričakujemo veliko športnikov iz celega sveta.

Ste zadovoljni s športom in športniki v Novem mestu? Imajo dobre pogoje za delo? Bi se dalo kaj spremeniti za doseganje boljših rezultatov?

Na predstavitvi svojega programa sem že povedal, da šport v Novem mestu glede na tradicijo in močno gospodarsko zaledje, ki ga ima, dosega podpovprečne rezultate. Pogrešamo več olimpijcev, vrhunskih športnikov iz Novega mesta. Infrastruktura se ponekod že stara, a vseeno imamo prenovljen atletski stadion, stadion za nogomet z umetno travo, telovadci imajo novo telovadnico, športni dvorani sta dve. Veliko upov dajemo – kot že omenjeno – na novi olimpijski center v Češči vasi. To je res megalomanski projekt, ki smo mu v teh dneh dodali še eno novost. Preučujemo namreč možnost, da bi v ta prostor umestili olimpijski bazen. Češča vas bo ena velika uspešnica Novega mesta, se že veselim!

Bili ste vrhunski športnik. Ste imeli boljše pogoje za trening, kakor jih imajo recimo danes, ali slabše? Kaj je pravzaprav najpomembnejše za dobre dosežke v športu?

Foto: Danilo Kesic

Upal bi si reči, da se gradnja vsakega športnika, bodisi vrhunskega bodisi povprečnega, začne doma. Domače okolje je tisto, ki te zgradi. Daje ti oporo, spodbudo, osnovne usmeritve za življenje. Seveda se lahko rodijo tudi vrhunski športniki, ki nimajo te domače opore. Pomembno je tudi, kakšne so razmere v klubu. Trenerji morajo namreč v mladem človeku spodbuditi željo po še. To pa se naredi skozi igro. Torej – ne siliti mladega človeka, da trenira 5-, 6-krat na teden, pač pa se začne počasi, v srednji šoli pa lahko treninge množimo. Če ima človek v sebi, da je vrhunski, bo do 18. leta samo še eksplodiral.

Kako pa je s kulturo in z mladino v Novem mestu?

Za kulturo skrbimo že nekako od 60-ih let prejšnjega stoletja, ko je Staša Vovk začela z abonmaji v Domu kulture, prej Zvezi kulturnih organizacij. Abonmaje – v zavodu jih imamo kar pet – imamo še danes. Za gledališke in glasbene navdušence je poskrbljeno zelo dobro, vsak najde nekaj zase, od lahkotnih do malce težjih vsebin. V glasbi tudi – imamo vse od jazza do sevdaha in resne, klasične glasbe. Za otroke sistematično skrbimo že vrsto let, da smo uspešni in da tovrstne ponudbe pravzaprav manjka, dokazujejo redno razprodane predstave v Otroškem abonmaju. Velik del našega programa je tudi kulturna vzgoja, v kateri prek ene sezone gostimo tudi do 20.000 mladih, in po tem smo eden najbolj uspešnih zavodov v Sloveniji.

Domnevam, da že delate s polno paro. Kateri so vaši prvi ukrepi, ki se tičejo kulture?

Pospeseno iščem povezave med gospodarstvom in kulturo in lahko povem, da smo že uspešni. Nekateri gospodarstveniki so v nas prepoznali zgodbo, katere del želijo na vsak način biti. To me veseli. Vsak podjetnik ve, da če so delavci zadovoljni, če jim daš v službi neko dodano vrednost, da se to odrazi tudi pri samem delu. Poleg tega bomo morali še malce okrepiti reklamo, saj če imamo na programu vrhunske stvari, za katere pa ljudje ne vedo, da jih imamo, se lahko zgodi, da gre kaka res odlična predstava ali pa koncert mimo nas.

Kaj pa mladine?

Na tem področju bo največ novosti. Napovedujem, da bo KCJT osrednje mesto kreativnih ustvarjanj na različnih področjih.

Zavod Novo mesto pokriva res pester nabor področij. Kako boste uspeli poskrbeti, da bo vse teklo v najboljši smeri za vse?

Imam sodelavce, ki jim popolnoma zaupam in ki so že do zdaj delali dobre stvari. Vidim, da vedo, kako se stvarjem streže, imajo ideje, imajo rešitve. Jaz jih lahko samo podprem, da v miru delajo in razvijajo vse tisto, kar še imajo v glavah, da bi zavod na teh področjih še naprej delal uspešno, delal presežke in nove stvari. Vse za to, da bo Novomeščan imel najboljše možnosti na kulturnem, športnem, turističnem in mladinskem področju. In vsi so veseli kake nove ideje, ki jo vnesem v njihove programe, zato verjamem, da se tako zavodu kot Novemu mestu v prihodnjih letih obetajo same vrhunske stvari.

ZAKLADI NOVOMEŠKE PRETEKLOSTI

V sklopu prenove mestnega jedra v zadnjih mesecih potekajo intenzivna arheološka izkopavanja, ki zgovorno pričajo o življenju na okljuku reke Krke v preteklih stoletjih.

TLAKOVANJE

Jesenski začetek del je prinesel odkritje izjemno ohranjene- ga starejšega tlakovanja (arheologi ocenjujejo, da je nastalo med 16. in 18. stoletjem). Na ilovnato osnovo je bila nasuta plast prodnikov nekoliko manjših dimenzij (do premera 5 cm), v nekaterih predelih pa je bilo cestišče tlakovano v posebni tehniki mačjih glav. Pri tem so večje prodnike zlagali tesno skupaj in jih zasuli z drobnim peskom. Poškodbe tlaka so pokazale geometrijski vzorec, iz katerega se da sklepati, da so bili prodniki zlagani v večje kvadrate, ki so jih omejevali večji klesani kamni. Glede na dimenzije strokovnjaki sklepajo, da so jih ob prenovi cestišča v 18. stoletju pobrali iz tlaka in uporabili pri gradnji obeh muld. Pred tem je bil Glavni trg tlakovan tako, da je imel zgolj eno samo muldo za odvod vode, ki pa je potekala po sredini trga.

V sodelovanju z novomeško enoto Zavoda za varovanje kulturne dediščine Slovenije in Ministrstvom za kulturo smo poskrbeli, da se ohrani večji del kontrolnega bloka stare ceste in da se tudi ustrezno prezentira del tlaka. En del tlakovanja bo predstavljen na Glavnem trgu, za kar bo potrebna zamaknitev infrastrukturnega kolektorja, en del pa bodo rekonstruirali v Dolenjskem muzeju.

METALURŠKA DELAVNICA

Med najdbami na Glavnem trgu velja izpostaviti še antično plast, ki je na območju pred današnjo Alpino, kjer se pojavlja močna kulturna plast z naselbinskimi najdbami, med katerimi močno prednjačijo metalurški ostanki, ki se pojavljajo v takšni koncentraciji, da zagotovo kažejo na neposredno bližino metalurške delavnice, ki verjetno datira v antiko. Za kakšno delavnico gre, je težko povedati. Ostanki obloge peči in ognjišča kažejo na zelo visoke temperature. Za kakšno vrsto žlindre gre, bodo pokazale nadaljnje raziskave.

Na Glavnem trgu se pojavljajo tudi kosi amorfnega bronu in bakra. Ostanki ceste, cestnih priključkov pa tudi nekaterih stavb iz tega obdobja bodo verjetno potrdili predvidevanja, da je bil okljuk reke Krke poseljen tudi v antičnih časih.

PUGLJEVA ULICA

Izkopavanja v spodnjem delu Pugljeve ulice so prinesla številna zanimiva odkritja, saj gre za območje, kjer je bila v preteklosti južna vpadnica v mesto. Ohranjeni so ostanki nekdanjega mostu, stražnega stolpa in začetek tlakovane ceste. Arheologi so ugotovili, da je bil nivo reke Krke v preteklosti bistveno nižji, saj se najnižje odkrito tlakovanje nahaja na globini 2,5 metra pod tlemi. Tudi današnje hiše na Pugljevi tako stojijo na umetnem nasutju ob reki Krki.

Arheologi z izkopavanji nadaljujejo v zgornjem delu Glavnega trga.

Foto: Peter Žunič Fabjančič

PARTNERSKA MESTA NUDIJO PRILOŽNOSTI VSEM OBČANOM

Mestna občina Novo mesto svoje mednarodne aktivnosti izvaja tudi v okviru partnerstev z mesti po svetu. Formalne sporazume o partnerstvu ima sklenjene z devetimi mesti, prijateljske odnose pa razvija še s petimi mesti. Povezovanje ni utrjeno zgolj med občinami kot institucijami, temveč tudi med športnimi, kulturnimi, humanitarnimi in drugimi organizacijami.

Nekatera partnerstva so skozi leta zamrla, nekatera terjajo vzajemen premislek o učinkovitem načinu sodelovanja, nekatera pa se že vrsto let izkazujejo z uspešnimi izmenjavami na kulturnem, športnem, šolskem, humanitarnem in drugih področjih. Prinašajo izmenjavo izkušenj in dobrih praks, vzajemno pomoč pri različnih projektih ter številna prisrčna prijateljstva, ki so se v letih sodelovanja razvila med prebivalci partnerskih mest.

NOVO MESTO RAZVIJA PROJEKT TWINNING TOURISM – TURIZEM PARTNERSKIH MEST

V želji, da bi občanom omogočila čim več prednosti, ki jih ponujajo tovrstna partnerstva, je Mestna občina Novo mesto razvila produkt vzajemnega promoviranja turistične ponudbe med partnerskimi mesti, pri čemer bodo obiskovalci iz partnerskih mest deležni posebnih ugodnosti. **To pomeni, da bodo lahko občani Mestne občine Novo mesto na potovanjih v partnerska mesta, ki sodelujejo v projektu, uveljavljali različne popuste in posebne ponudbe.**

Po odličnem odzivu partnerjev je Mestna občina Novo mesto v sodelovanju z Razvojnim centrom Novo mesto sklenila, da bo projekt Twinning Tourism – turizem partnerskih mest prijavila na razpis Evropske unije Evropa za državljane. Pridobljena nepovratna evropska sredstva bodo omogočila, da se bo projekt razvijal še učinkoviteje. V prijavi na evropski razpis poleg Novega mesta sodelujejo partnerska oziroma prijateljska mesta: Herceg Novi, Langenhagen,

Vilafranca del Penedès, Bihać, Torun, Trnava in Bühl, projekt pa je sklenilo podpreti tudi Evropsko združenje za lokalno demokracijo ALDA. V okviru evropske dimenzije projekta Twinning Tourism namerava Mestna občina Novo mesto izkoristiti priložnosti, ki jih ponuja letošnje evropsko leto kulturne dediščine. Osredotočiti se namerava na promocijo kulturne dediščine prek kulturnega turizma, pri čemer se lahko opre na svojo bogato arheološko dediščino in na izkušnje z odmevne mednarodne konference mest ob jantarni poti »Turizem na stičišču arheologije in industrije«, ki jo je v sklopu jantarnega leta uspešno organizirala lanskega aprila. Mestna občina Novo mesto bo projekt izvajala neodvisno od rezultatov omenjenega razpisa, ki bodo znani junija, prvi konkretni dogovori pa bodo sklenjeni aprila letos ob obeleževanju 30. obletnice partnerstva z Langenhagmom.

Občane bomo sproti prek naših kanalov obveščanja (občinsko glasilo, spletna stran, družbena omrežja ...) obveščali o ugodnostih, ki jih bodo imeli ob obisku naših partnerskih mest. Prepričani smo, da bo tako spleten celovitejši stik s temi mesti tudi na nivoju občanov.

NOVO MESTO IMA PODPISANE PARTNERSKE SPORAZUME Z MESTI:

- Leskovac (Srbija), sporazum podpisan: 1971.
- Herceg Novi (Črna gora), sporazum podpisan: 1971.
- Langenhagen (Nemčija), sporazum podpisan: 28. 10. 1988.
- Vilafranca del Penedès (Španija), sporazum podpisan: 29. 7. 1994.
- Jixing (Kitajska), sporazum podpisan: 6. 5. 1994.
- Provincia Brescia (Italija), sporazum podpisan: 6. 5. 1995.
- Bihać (BiH), sporazum podpisan: 13. 6. 1997.
- Torun (Poljska), sporazum podpisan: 23. 6. 2009.
- Trnava (Slovaška), sporazum podpisan: 9. 9. 2011.

NOVO MESTO RAZVIJA PRIJATELJSKE ODNOSE Z MESTI:

- Banja Luka (BiH),
- Bühl (Nemčija),
- Togliatti (Rusija),
- Prijedor (BiH),
- Zadar (Hrvaška).

OB 30. OBLETNICI PARTNERSTVA Z LANGENHAGNOM O OKREPLJENEM SODELOVANJU NA PODROČJU TURIZMA

V letošnjem letu obeležujemo 30. obletnico podpisa sporazuma o partnerstvu med Mestno občino Novo mesto in nemškim mestom Langenhagen, ki sta ga v Novem mestu 28. 10. 1988 podpisala tedanja županja Langenhagna Waltraud Krückeberg in predsednik Skupščine Občine Novo mesto Franci Šali. Obletnico partnerstva bomo skupaj s predstavniki Langenhagna z županom Mirkom Heuerjem na čelu obeležili na predvečer občinskega praznika, 6. aprila 2018, v Knjižnici Mirana Jarca ter se na ta način nemškemu partnerjem zahvalili za dolgoletno odlično sodelovanje in za slovesno obeležje 25. obletnice partnerstva, ki so ga novembra 2013 pripravili v Langenhagnu.

V sklopu prireditve bosta Mestna občina Novo mesto in mesto Langenhagen podpisala sporazum o okrepljenem sodelovanju na področju turizma. Langenhagnen je namreč podprl pobudo Mestne občine Novo mesto o vzajemni turistični promociji in želi svojim občanom po vseh svojih razpoložljivih kanalih Novo mesto predstaviti kot privlačno turistično destinacijo.

LANGENHAGEN: LOGISTIČNO SREDIŠČE NA PRESEČIŠČU EVROPSKIH PROMETNIH POVEZAV

Langenhagen se nahaja le nekaj kilometrov oziroma 7 minut vožnje z vlakom od središča Hannovra, prestolnice zvezne dežele Spodnja Saška na severozahodu Nemčije. Je mlado mesto – mestne pravice je dobilo leta 1959 –, petnajst let kasneje pa se je z administrativno reformo mestu Langenhagen pridružilo še pet okoliških občin. Danes v Langenhagnu živi okoli 52.000 prebivalcev, od tega okoli 32.000 v mestnem središču, ostali pa v petih naseljih v okolici. Območje Langenhagna je bilo sicer poseljeno že v prazgodovini in se kot naselbina omenja tudi v srednjem veku, iz katerega je ena najstarejših zgradb v mestu, 25-metrski stolp osrednje cerkve Elisabethkirche. Ključno vlogo pri razvoju mesta je odigrala njegova izjemna lokacija v evropskem transportnem omrežju: mesto leži na presečišču prometnih osi Moskva–Pariz in Hamburg–Rim ob avtocestah A2 in A7 in ob ključnih evropskih železniških

povezavah, v neposredni bližini se nahaja tudi rečno пристanišče. Osrednji pečat mestu daje mednarodno letališče Hannover – Langenhagen, ki se nahaja v samem mestu in velja za najmodernejše in najučinkovitejše letališče v severni Nemčiji. Zato ima danes v Langenhagnu sedež okoli 4.400 podjetij, ki zaposlujejo okoli 30.000 delavcev. Gre za podjetja različnih panog, med katerimi prednjačijo podjetja s področja logistike, Langenhagen pa se s presežkom delavcev, ki vsak dan potujejo na delo v Langenhagen, uspešno brani podobe spalnega predmestja Hannovra.

ZELENJE IN KONJI MED SLIKOVITIM HANNOVROM IN ZNAMENITIM AVTOMOBILSKIM MUZEJEM AUTOSTADT

Kljub močno razvitemu gospodarstvu in živahnemu mestnemu središču z mestno hišo, pošto, nakupovalnim središčem, tržnico, številnimi restavracijami, trgovinami, športnimi in kulturnimi objekti Langenhagen ohranja značaj zelenega mesta in tesno povezane skupnosti. Mesto obdajajo prostrani travniki, gozdovi in jezera, primerna za kopanje. Med drugimi mesto premore dve golf igrišči in pokrito drsališče, v izgradnji pa je tudi velik bazenski kompleks. Posebnost Langenhagna so številni konji, ki zaznamujejo pokrajino okrog mestnega središča; bilo naj bi jih več kot tisoč. Zaradi strateške lege med ključnimi prometnimi žilami je v 18. stoletju celotna regija živela od trgovine s konji, danes pa se poleg številnih konjeniških centrov Langenhagen ponaša s polo

klubom in hipodromom, ki lahko sprejme do 25.000 obiskovalcev. V mestu poteka tudi pestro kulturno dogajanje, med katerim velja posebej omeniti največji festival kabareta v severni Nemčiji MIMUSE, ki v Langenhagnu poteka že od leta 1980.

Spodnjo Saško številni obiskovalci obiščejo zaradi hannoverskega sejma, ki je eden od vodilnih svetovnih sejmov na področju industrijske tehnologije. A Langenhagen, do katerega je iz Novega mesta okoli 11 ur vožnje z avtom oziroma dve uri vožnje z avionom, je zagotovo vreden tudi turističnega obiska. Poleg številnih zgodovinskih in kulturnih znamenitosti slikovitega Hannovra, ki je s 523.000 prebivalci trinajsto največje mesto v Nemčiji, je Langenhagen odlično izhodišče za obisk atraktivnega avtomobilskega muzeja Autostadt – »avtomobilsko mesto«. V uro vožnje oddaljenem Wolfsburgu je avtomobilski gigant Volkswagen poleg svoje veličastne tovarne, ki je atrakcija sama po sebi, leta 2000 odprl muzejski kompleks z več paviljoni, steklenimi silosi za avtomobile, multimedijскими predstavami, kinom, kotički za najmlajše in s številnimi drugimi privlačnimi vsebinami. Autostadt vsako leto obišče več kot 2 milijona obiskovalcev.

VSİ NOVOMEŠČANI, KI BI ŽELELI OBISKATI LANGENHAGEN, SE ZA INFORMACIJE IN POMOČ LAHKO OBRNETE NA SPODNJA KONTAKTA:

Carolin Moßig
Stadt Langenhagen
Abteilung 13 Marketing und Kommunikation
Marktplatz 1
30853 Langenhagen
Tel: 0511-7307-9571
carolin.mossig@langenhagen.de
Jan Hülsmann
Förderverein Städtepartnerschafts- und
Freundschaftskomitee Langenhagen e.V.
1. Vorsitzender SFL e.V.
Alice-Salomon-Hof 19
30855 Langenhagen
Telefon: + 49-511-775520
Handy: + 29-160-7182966
Jan.Huelsmann@sflev.de

Foto: Stadt Langenhagen

JAVNI POZIV ZA SUBVENCIONIRANJE MALIH ČISTILNIH NAPRAV IN HIŠNIH ČRPALIŠČ V MESTNI OBČINI NOVO MESTO

Objavili smo javni poziv za subvencioniranje malih čistilnih naprav in hišnih črpališč v Mestni občini Novo mesto. Predvideno je subvencioniranje dela stroškov nabave in vgradnje malih čistilnih naprav (individualnih ali skupinskih) v velikosti do 20 populacijskih ekvivalentov. V razpisu je predvidenih sredstev v višini 15 tisoč evrov.

UPRAVIČENCI

Upravičenci do dodelitve sredstev so tiste fizične osebe, ki so lastniki stanovanjskih ali večstanovanjskih objektov, v katerih imajo stalno ali začasno prebivališče in se nahajajo na tistih območjih Mestne občine Novo mesto, kjer ni možnosti priključitve na javno kanalizacijsko omrežje ter na

območjih, kjer ni predvidena izgradnja kanalizacijskega omrežja; in kjer se ni mogoče priključiti na javno kanalizacijsko omrežje ter je potrebno vgraditi črpališče.

ROK IN PODROBNOSTI

Oddaja vlog oz. prijavnih obrazcev za dodelitev sredstev je možna do porabe

namenskih sredstev ali najkasneje do 30. oktobra 2018. Prijave lahko prosilci pošljejo v zaprti ovojnici na sedež Mestne občine Novo mesto.

Podrobnosti o razpisu so na voljo na v zavihku *Postopki – Uradne objave* na spletni strani Mestne občine Novo mesto.

JAVNI POZIV ZA SOFINANCIRANJE OBNOVE JAVNIH PROČELIJ V MESTNEM JEDRU

Objavili smo javni poziv za sofinanciranje obnove javnih pročelij v delu starega mestnega jedra. Namen poziva je spodbujanje razvoja in oživljanje starega mestnega jedra v smislu urejenega zunanjega videza stavb ter vzdrževanja in ohranjanja kulturne dediščine. Predvidena višina sredstev je 33 tisoč evrov.

UPRAVIČENI STROŠKI

Upravičeni stroški obnove uličnega pročelja so: ureditev gradbišča in postavitvev oz. najem delovnega odra, odstranitev obstoječega dotrajanega ometa v obsegu, ki ga potrdi Območna enota Zavoda za varstvo kulturne dediščine Novo mesto, odstranitev ali zaščita elementov stavbnega pročelja, popravilo poškodovanega ometa, restavriranje z možnostjo rekonstrukcije dekoracije, oplesk pročelja, čiščenje in odvoz odpadkov na deponijo, nepredvideni upravičeni stroški in stavbno pohištvo.

ROK IN PODROBNOSTI

Pisne vloge je treba predložiti na naslov Mestna občina Novo mesto, Urad za prostor in razvoj, Seidlova cesta 1, 8000 Novo mesto. Za pravočasne vloge se bodo

Foto: Peter Žunič Fabjančič

štelete tiste, ki bodo prispele na omenjeni naslov od dneva objave poziva do porabe sredstev oz. najkasneje do 1. 6. 2018 (do

12.00). Vse podrobnosti so na voljo na spletni strani Mestne občine Novo mesto.

V ČEŠČI VASI KMALU OLIMPIJSKI VADBENI CENTER

Ambiciozni načrti s prenovo velodroma v Češči vasi, ki smo jih predstavili jeseni, se že uresničujejo na gradbišču, kjer raste Olimpijski vadbeni center za kolesarstvo, atletiko in triatlon. V skladu s terminskim planom trenutno poteka izvajanje podkonstrukcije za membrano, ki bo pokrivala objekt, objavili pa smo tudi javni naročili za dobavo in montažo opreme za postavitev atletske steze ter za najem dvojne membrane za nadtlačno pokritje velodroma.

Velodrom so zgradili leta 1996 za potrebe mladinskega svetovnega kolesarskega prvenstva. V nadaljnjih letih je zaradi izpostavljenosti zunanjim vplivom začel počasi propadati, zato je prihajalo do številnih izzivov, kako ga vzdrževati in njegovo uporabnost razširiti na celo leto. Prepoznali smo potencial obnovljenega objekta in ga v tem mandatu uvrstili med prednostne projekte na področju investicij. Ob podpori ključnih nacionalnih akterjev, ki delujejo na področju športa, smo se jeseni skupaj z Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije, Olimpijskim komitejem Slovenije, Atletsko zvezo Slovenije, Kolesarsko zvezo Slovenije in Triatlonsko zvezo Slovenije zavezali, da obnovljeni objekt nadgradimo v nacionalno in mednarodno pomemben vadbeni center, ki bo služil razvoju kolesarstva, atletike in triatlona.

Atletska steza, ki bo umeščena v sredino ovala obstoječega velodroma, bo imela štiri 200-metrске krožne steze, osem 60-metrskih sprinterskih stez, progo za skok v daljino, za skok v višino, skakališče za skok ob palici in metališče za suvanje krogle. Vsa dobavljena oprema bo postavljena v skladu s standardi IAAF.

Projekt obnove velodroma je razdeljen na tri faze, ki obsegajo izgradnjo nosilne konstrukcije za pokritje, pokritje s posebno napihljivo membrano in postavitev opreme za posamezne športne panoge. Izgradnja nosilne konstrukcije se je začela 10. oktobra 2017 in bo stala milijon evrov. Druga faza je ocenjena na milijon evrov, tretja pa na okrog 700.000 evrov (vsi zneski brez DDV). Glavnino sredstev bomo krili iz občinskega proračuna, pridobili pa smo tudi 448.000 evrov Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport ter 67.000 evrov Fundacije za šport. Vse tri faze bodo zaključene predvidoma do konca prihodnjega leta.

Župan **Gregor Macedoni** je o projektu povedal: »Slovenija trenutno ne premore pokrite dvorane s krožno atletsko stezo ali pokritega velodroma. Tega ni moč najti niti v radiju 500 kilometrov, zato je to odlična priložnost, da nastane vrhunski športno-turistični kompleks, ki bo služil širši regiji. Želimo si urediti športno-tekmovalni center, ki bo združeval različne panoge, dobil status olimpijskega objekta in v Novo mesto pritegnil športnike iz vsega sveta. Prepričanost v uspeh zgodbe krepi dejstvo, da v Novem mestu delujeta najuspešnejši kolesarski klub in eden najboljših atletske klubov v Sloveniji, v katerem vadi prek 500 mladih, imamo pa tudi zelo uspešen triatlonski klub.«

Generalni direktor Direktorata za šport Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport **Boro Štrumbelj** je ob tem dodal: »Na ministrstvu smo izredno veseli in čestitamo za drznost županu, saj je novomeška občina s projekti in vizijo razvoja na področju športa že večkrat uspela na razpisih za sredstva. Zelo nas veseli, da se danes poplačuje 20-letni dolg, da se ta objekt dokonča s pokritjem. Delavci kolesarske, atletske in triatlonske panoge si tak objekt prav gotovo zaslužijo, saj so z rezultati že nekajkrat dokazali, da se lahko kosajo z vrhunskimi svetovnimi konkurenti, za kar pa je treba imeti ustrezne pogoje. Verjamemo, da bodo z znanjem, ki ga imajo, sedaj lahko omogočili tudi razvoj disciplin, kjer trenutno nismo v ospredju.«

Bogdan Grabrovec je v imenu Olimpijskega komiteja Slovenije izpostavil: »Tak center je prava pot, da se športi v Sloveniji obdržijo in razvijajo v pravi smeri. Upam, da bodo primer posnemale še druge ekipne športne panoge, kot so nogomet, košarka, rokomet, saj bi s kombiniranimi objekti, ki jih sedaj primanjkuje, lahko pridobili do 60 milijonov evrov dodatnih sredstev.«

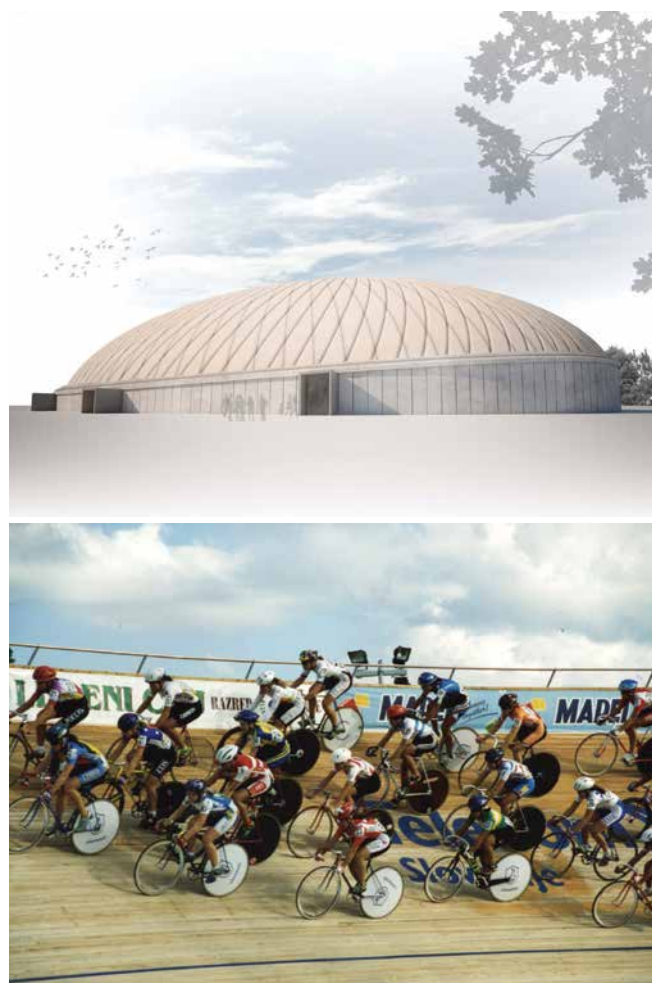

Foto: Peter Žunič Fabjančič

Skupščina Združenja mestnih občin Slovenije (ZMOS) je januarja potrdila seznam izbranih operacij za projekte trajnostne mobilnosti, ki bodo sofinancirani z mehanizmom celostnih teritorialnih naložb (CTN). Med njimi sta tudi dva naša projekta – razširitev Ločenskega mostu in večnamenska pot ob Levičnikovi cesti.

RAZŠIRITEV LOČENSKEGA MOSTU

Ločenski most je bil zgrajen leta 1977 in obnovljen leta 2009. Ima obojestranski pločnik za pešce, površin za kolesarje pa ni. Zaradi gostega prometa in velikega deleža tovornih vozil je ta prometni odsek za kolesarje izredno nevaren. V okviru projekta je predvidena obojestranska razširitev Ločenskega mostu s konzolno konstrukcijo in umestitev dodatnih kolesarskih površin na most. Hkrati je predvidena izvedba smiselne navezave razširjenega Ločenskega mostu na križišče v Ločni in izvedba navezave na predvideno večnamensko pot ob Levičnikovi cesti. Z izvedbo investicije bo zagotovljena varna kolesarska povezava do Bučne vasi, do katere je že urejena kolesarska steza ob Andrijaničevi cesti in na drugi strani do Žabje vasi, do koder bo vodila večnamenska pot, ki bo ločena od motornega prometa. Projekt je eden od ukrepov dograditve kolesarskega omrežja v Novem mestu, ki bo spodbudil večjo uporabo koles, kar bo pozitivno vplivalo na okolje in

VEČNAMENSKA POT OB LEVIČNIKOVI CESTI

Obstoječa Levičnikova cesta, ob kateri je predvidena večnamenska pot, je prometno zelo obremenjena. Ta glavna cesta predstavlja v skladu z Urbanističnim načrtom Novega mesta primarno mestno povezavo. Dokler ne bo zgrajena obvozna cesta Novega mesta, je to najkrajša povezava Črnomlja, Metlike in Hrvaške z avtocestnim omrežjem Republike Slovenije. Je neosvetljena, brez avtobusnih postajališč, pločnikov in kolesarskih površin, z zatravljenimi bankinami in je za kolesarjenje neprimerna, kar pomeni, da je kolesarsko omrežje tu prekinjeno.

V okviru investicije bodo zgrajeni: večnamenska pot ob desnem robu Levičnikove ceste, v dolžini 1,2 kilometra in širini 3 metrov (v oddaljenosti od 1,5 do 3 metrov od roba obstoječe bankine ceste), pločnik ob levem robu glavne ceste v dolžini 110 metrov in večnamenska pot na priključku Ragovo v dolžini 100 metrov. Poleg izgradnje večnamenske poti bo urejen tudi nov prehod za pešce in kolesarje v križišču priključka Ragovo in lokalne ceste. V sklopu ureditve prečkanja pešcev in kolesarjev na glavni cesti sta predvidena dva prometna otoka – ločilni otok na glavni cesti in usmerjevalni otok v območju priključka Ragovo.

Vrednost obeh projektov je nekaj manj kot dva milijona evrov, pri čemer bomo sami zagotovili približno polovico sredstev. Trenutno poteka načrtovanje in pridobivanje zemljišč.

PO BREZOVICI NA VRSTI LIVADA

V letu 2017 se je zaključila prva večja investicija v gospodarskih conah – komunalno urejanje Gospodarske cone Na Brezovici, v letu 2018 pa nadaljujemo na Livadi.

Nova komunalna infrastruktura na Brezovici obsega vodo-
vod, fekalno in meteorno kanalizacijo, javno razsvetljavo,
plinovodno omrežje in telekomunikacijsko omrežje ter ob-
novljeno državno cesto s pripadajočo večnamensko potjo.
Kot je znano, ima območje izvrstno strateško lokacijo, saj
leži severno od državne ceste Karteljevo–Ločna, v bližini
obeh priključkov Novega mesta na avtocesto Ljubljana–
Obrežje in načrtovanega priključka 3. razvojne osi v smeri
proti Beli krajini. Območje je zasnovano tako, da predstavlja
servisno območje vsem ključnim podjetjem v mestu. Vsa
potrebna komunalna oprema bo omogočila nadaljnje ure-
janje cone, razvoj podjetij in nova delovna mesta v občini.

Opremljanje gospodarskih con bomo letos nadaljevali z
urejanjem cone na Livadi, ki je bila v preteklosti urejena
zelo stihjsko, brez upoštevanja ureditvenega načrta. S
pridobljenimi sredstvi Ministrstva za gospodarski razvoj in
tehnologijo v višini dobrih 1,5 milijona evrov bomo izvedli
prvo fazo komunalnega urejanja cone, ki zajema ureditev
cestnega omrežja, izgradnjo pločnika, cestne razsvetljave,
kanalizacije in vodovoda ter vse ostale gospodarske javne
infrastrukture. Celotna vrednost prve faze investicije je
ocenjena na dobrih 2,1 milijona evrov.

Foto: Urban Kramar

ODPRLI VEČNAMENSKO POT ŽABJA VAS–GRM

Decembra smo v sodelovanju s partnerji pri projektu odprli večnamensko pot Žabja vas–Grm, ki je nastala na pobudo občanov in ob velikem prispevku dveh uspešnih novomeških podjetij – Revoza in TPV-ja. Vrednost celotne investicije je 144.000 evrov. Na otvoritvi so sodelovali učenci Osnovne šole Grm, ki so s potjo dobili bistveno varnejšo in polovico krajšo šolsko pot.

Večnamenska pot je izjemen primer družbene odgovornosti, kar je v svojem nagovoru izpostavil tudi župan Gregor Macedoni. Podjetji sta prepoznali pomen projekta in med svojimi obrati omogočili prehod za pešce in kolesarje, ob tem pa za svoje sokrajane žrtvovali svojo ključno povezavo za taktno dobavo delov v proizvodnjo. Poleg župana so na otvoritvi spregovorili še predsednik uprave Revoza Kaan Ozkan, direktor TPV Group Darko Janežič in ravnateljica Osnovne šole Grm Sonja Simčič.

V okviru projekta je bila narejena nova asfaltna povezava za pešce in kolesarje, dolga 260 in široka tri metre. Ustrezno so urejeni še odvodnjavanje, prometna signalizacija, varovalna ograja, uvozi in dostopi ter javna razsvetljava.

Foto: Peter Žunič Fabjančič

V JESENI PREMIERNA IZVEDBA NOVOMEŠKEGA POLMARATONA

Na novinarski konferenci na rotovžu smo pred dnevi predstavili projekt Novomeški polmaraton, ki bo svojo premierno izvedbo doživel 30. septembra letos. Ambiciozen projekt, ki nastaja na pobudo novomeškega olimpijskega maratonca Primoža Kobeta ter ob sodelovanju Mestne občine Novo mesto in Zavoda Novo mesto, so si organizatorji zamislili kot dvodnevni dolenjski tekaški praznik.

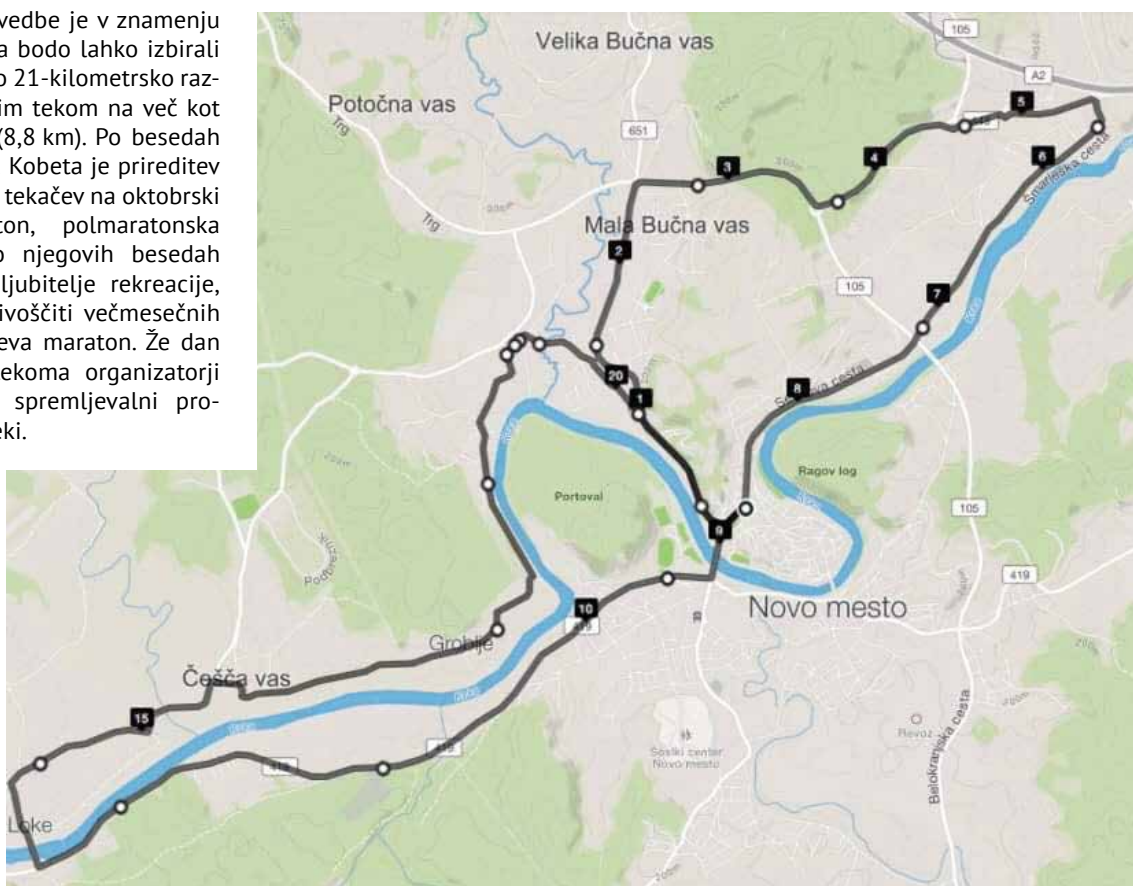
Prireditvev smiselno sovpada s Štukljevim letom in zapolnjuje pomanjkanje primerljivih tekaških dogodkov v širši jugovzhodni Sloveniji. Župan Gregor Macedoni je ob tem izpostavil anekdoto, povezano z enim od prvih stikov s predsednikom države Borutom Pahorjem, ki mu je ob spodbudi pri organizaciji večje tekaške prireditve obljubil tudi svojo udeležbo, za zdaj pa je pri uresničevanju projekta svoj delež prispeval s častnim pokroviteljstvom.

Župan Macedoni in direktor Zavoda Novo mesto Marjan Hribar sta na novinarski konferenci izpostavila potencial prireditve, ki nadgrajuje športno in turistično ponudbo Novega mesta, dolenjska prestolnica pa se z njo postavlja ob bok ostalim mestom s prepoznavnimi tekaškimi preizkušnjami.

Trasa premierne izvedbe je v znamenju reke Krke, tekači pa bodo lahko izbirali med polmaratonsko 21-kilometrsko razdaljo in rekreativnim tekom na več kot pol krajši razdalji (8,8 km). Po besedah pobudnika Primoža Kobeta je prireditvev idealna za pripravo tekačev na oktobrski Ljubljanski maraton, polmaratonska razdalja pa je po njegovih besedah primerna tudi za ljubitelje rekreacije, ki si ne morejo privoščiti večmesečnih priprav, ki jih zahteva maraton. Že dan pred osrednjima tekoma organizatorji pripravljajo bogat spremljevalni program z otroškimi teki.

foto: Marko Drobnjak

Trasa novomeškega polmaratona

ŠPORTNIK LETA

Sredi februarja je Zavod za šport, kulturo, turizem in mladino Novo mesto (Zavod Novo mesto) pripravil tradicionalno, že 32. prireditev Športnik leta. Na njej podelimo številne nagrade in priznanja, saj je ta prireditev namenjena temu, da prepoznamo in nagradimo tiste športnike, ki dosegajo odlične rezultate. Podelimo županova priznanja tistim, ki so v letu 2017 postali državni prvaki ali so nastopili v kateri od državnih reprezentanc na uradnih tekmovanjih kadetskega, mladinskega ali članskega ranga ter trenerje, ki so sodelovali v reprezentanci Slovenije. Vsako leto z občinskimi priznanji (5 let dela v športu) in Bloudkovimi značkami (zlato – življenjsko delo, srebrno – 20 let dela v športu, bronasto – 10 let dela v športu) nagradimo tiste, ki delujejo na področju športa. Letos sta zlato Bloudkovo značko prejela Srečko Glivar za življenjsko delo na področju kolesarstva ter izredno Bloudkovo značko Žiga Dimec za nastop v slovenski reprezentanci na EP v košarki. Športnik leta je tudi priložnost, da pregleddamo sezono Delavskih športnih iger, te so bile že 57. po vrsti. Tako v moški kot v ženski konkurenci je tudi letos največ točk zbrala Krka.

Za najboljša športnika leta 2017 v Mestni občini Novo mesta sta bila razglašena vratarka slovenske rokometne reprezentance in novomeškega ženskega rokometnega kluba Krka Maja Vojnovič in namiznoteniški igralec Krke Darko Jorgić, najboljši športni kolektiv v občini pa je Namiznoteniški klub Krka, ki je lani vnovič osvojil naslov prvaka v prvi slovenski namiznoteniški ligi. Med fanti je drugo mesto osvojil najboljši slovenski metalec diska Tadej Hribar, tretje pa tajski boksar Sašo Vorkapič. Med dekleti je bila druga najboljša mlada teniška igralka Živa Falkner, tretja pa atletinja Klara Ljubi.

Celotna prireditev je imela rdečo nit – Leona Štuklja, saj letos, ko obeležujemo Štukljevo leto in se bomo novembra s slavnostno akademijo spomnili na 120-letnico njegovega rojstva, v Novem mestu večina športnih prireditev diha v Štukljevem duhu. Slavnostni gost prireditve, Miro Cerar starejši, je obudil spomine nanj ter na vrednote, ki jih je Štukelj zagovarjal: odprtost duha, srca, skromnost in poštenost. In v tej luči smo na prireditvi imenovali ambasadorje Štukljevega leta, ki so jih imenovali športni klubi in javnost. Filozofijo in Štukljev kredito bodo v tem letu v Novem mestu

in širše predstavljali: Luka Bojanc, Vid Dobrovoljc, Primož Kobe, Sandi Papež, Igor Primc, Anton Progar, Maruša Seničar, Matjaž Smodiš, Sabina Šehić, Mirko Vorkapič in Dennis Wright. Druga častna gostja je bila olimpijka triatlonka Mateja Šimic.

Pester kulturni program so sooblikovali Pihalni orkester Krka z maestro Matevžem Novakom, plesalca Jasna Potočar in Nal Lakič iz Plesnega kluba Novo mesto, člani gimnastičnega društva GYM, ki so občinstvu premierno pokazali posodobljeno sokolsko vajo ter tudi to, kakšne akrobacije so zmožni narediti, in člani športnega društva Bushido.

Na prireditvi Športnik leta je novomeški župan že drugo leto zapored delovno praznoval svoj rojstni dan. Zato so mu organizatorji in pihalci pripravili hudomušno presenečenje – skupaj z občinstvom so mu zapeli in zaigrali Vse najboljše!

TEK NA SMUČEH ZA VSA STAROSTNA OBDOBJA

Tek na smučeh je ena najbolj zdravih oblik rekreacije. Primeren je za ljudi vseh starosti, ne glede na stopnjo fizične pripravljenosti. Pri njem uporabljamo mišice celega telesa, kar ga uvršča med najpopolnejše oblike rekreacije. Tek na smučeh slovi tudi kot najboljša možna aerobna vadba, saj med vadbo krepimo srce in ožilje, izboljšamo pljučno zmogljivost in pretok kisika v krvi, znižamo raven holesterola, izboljšamo držo in fizično kondicijo, izgublamo kalorije, blažimo učinke stresa.

Za vse to smo imeli priložnost tudi v novomeški občini, saj smo pripravili kar štiri tekaške proge: Mrzla dolina, Birčna vas, Brusnice in Boričevo. Poleg omenjenih pa smo v sodelovanju z občino Straža in odgovornimi na SC Gače v sistem urejanja, vzdrževanja in promocije uvrstili tudi progi Podgora–Straža in Gače.

Zanje je Zavod Novo mesto s številnimi partnerji pripravil dolgoročen sistem urejanja, vzdrževanja in aktivnosti. V ta namen smo izdelali brošuro, v kateri so pregledno navedene vse bistvene lastnosti posameznih prog: naziv, lokacija, dolžina, konfiguracija, možnosti parkiranja itd. Obenem imate tako vsi, ki vas tovrstna rekreacija zanima, zbrane vse potrebne informacije za izvajanje šole teka na smučeh, servis športne opreme in podatke o trenutnem stanju na posamezni

progi ter informacije o izvajanju šolskih športnih dni ali tekom v smučarskih tekih.

Brošuro najdete na spletni strani: <http://www.as-nm.si/Projekti/Smučarske-proge>.

> Jožica Jožef Beg, predsednica SdDBk

LITERARNI NATEČAJ SDDBK 2018 POSVEČEN 140. OBLETNICI ROJSTVA OTONA ŽUPANČIČA

Vodilno misel letošnjega natečaja poezije in kratke proze, ki ga razpisuje Slavistično društvo Dolenjske in Bele krajine, je zapisal pesnik, ki je bil v času odraščanja štiri leta zelo povezan z Novim mestom – tu je obiskoval dva razreda osnovne šole in dva razreda gimnazije; v rokopisnem dijaškem listu *Na prelji* je objavljala prve pesmi. Novo mesto se mu je poklonilo že leta 1955, ko je sprehajalno pot ob reki Krki poimenovala Župančičevo sprehajališče. 140-letnico rojstva velika pesnika, dramatika, esejista in prevajalca Otona Župančiča (1878–1949) bodo v pokrajinskem slavističnem društvu obeležili z natečajem domoljubne in domovinske poezije ter kratke proze.

Župančičeva ustvarjalnost je bila svetovljanska, pri tem pa prežeta z ljubeznijo do domovine, slovenskega jezika in kulture. V obsežni pesnitvi Duma pesnik opozarja tako na idilično podobo domovine kot tudi

Hodil po zemlji sem naši in pil nje prelesti /.../

Hodil po zemlji sem naši in pil nje bolesti.

(Oton Župančič: Duma)

na njene tegobe, zaradi katerih mnogi odhajajo v tuje kraje, da si tam poiščejo delo. Sprašuje se, kaj je domovina, kje so njene meje ... Tudi razpisana tema vabi ustvarjalce, da se z ljubečim in/ali hkrati kritičnim očesom ozrejo po domovini in izrazijo svoje misli, čustva, zgodbe ..., opevajo njene »prelesti« ali zapišejo razmislek in zgodbe o »bolestih«.

Literarni natečaj je namenjen osnovnošolcem od 7. do 9. razreda, srednješolcem in odraslim. Lektorirane prispevke (tri pesmi v poljubni pesniški obliki ali kratko zgodbo oz. esej v obsegu do 6500 znakov s presledki), označene s **kategorijo in šifro**,

lahko pošljejo do sobote, **7. aprila 2018**, na elektronski naslov Slavističnega društva Dolenjske in Bele krajine: sddbk17@gmail.com, zadeva: Literarni natečaj_SdDBk.

Zaključna prireditev s podelitvijo simboličnih nagrad in priznanj devetim najboljšim (po trem iz vsake skupine) bo **31. maja 2018** v Knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu, vsi udeleženci natečaja pa bodo prejeli zbornik literarnega natečaja, ki bo kot ob prejšnjih dveh natečajih izšel s finančno podporo Mestne občine Novo mesto in Krke, tovarne zdravil, d. d., Novo mesto.

NOVOMEŠKI ABONMA VABI K VPISU

V četrtem letu obstoja Novomeškega abonmaja lahko rečemo, da bo projekt Zavoda Novo mesto presegel enega izmed ciljev abonmaja, ki je bil, da javni zavod kot edini v Sloveniji z abonmajsko ponudbo kulturnih ustvarjalcev podpira društveno, ljubiteljsko kulturo.

V letošnjem Novomeškem abonmaju bo namreč nastopilo kar nekaj že uveljavljenih in priznanih umetnikov iz Novega mesta in Dolenjske, ki že prestopajo meje ljubiteljskega delovanja. A to je dodatna vrednost Novomeškega abonmaja, saj kot pove že njegovo ime, programsko podpiramo in v svoj program uvrščamo dolenjske ustvarjalce, tudi visoko kakovostne glasbenike in glasbenice ter druge umetnike, ki se tako lahko v okviru zaokrožene ponudbe predstavijo domačemu občinstvu.

V letošnjem Novomeškem abonmaju bomo gostili godalno zasedbo **Corcoras**, ki jo vodi Marijan Dovič, plesalce in plesalke **Plesnega centra Dolenjska**, ki samo za Novomeški abonma ustvarjajo unikatno plesno zgodbo, v Trdinovi dvorani se bo prvič predstavil novomeško-šentjernejski glasbenik **Borut Antončič (Bort Ross)** z gosti in nam približal glasbo, ki jo ustvarja z novomeškima zasedbama Tretji kanu in Lamai; kot gostujoče društvo se bo predstavilo kulturno društvo **Big band Krško**, ki pod vodstvom maestra Aleša Suše spada med najboljše džezovske orkestre v Sloveniji, k sodelovanju pa smo povabili tudi novi **Orkester Ave** iz Šentjerneja, ki vadi pod dirigentsko paličico Novomeščana Mira Sajeta.

Vpis abonmaja bo potekal **od ponedeljka, 26. 3., do petka, 6. 4.**, v Kulturnem centru Janeza Trdine, in sicer vsak delovni dan od 10.00 do 12.00 ter ob sredah od 16.00 do 19.30. Vpis je možen tudi na daljavo (info@kcjt.si; telefon blagajne: 07 393 0 395).

novomeški
abonma

ŠPORT = ZDRAVILO

Nekatere informacije zvenijo dokaj povprečno, če so vzete iz konteksta. Denimo: Milan je državni reprezentant, košarko trenira dvakrat na teden, igra za italijanskega drugoligaša in na sezono odigra 45 tekem. Če dodamo kontekst, informacija dobi čisto drugo dimenzijo. Milan je paraplegik.

Medtem ko se popolnoma zdravi ljudje nemalokrat le s težavo prisilijo h gibanju, se tisti, ki imajo najtehtnejši izgovor za neaktivnost, zagnano vrtijo pod koši, kegljajo, igrajo namizni tenis, pikado ... Med člani Društva paraplegikov Dolenjske, Bele krajine in Posavja je kar nekaj dobitnikov medalj z največjih mednarodnih tekmovanj. Trenutno imamo v svojih vrstah dva zelo »vroča« športnika v najbolj atraktivnem športu, košarki na vozičkih: Robija Bojanca in v uvodu omenjenega Milana Slapničarja. Oba sta stalna člana državne reprezentance.

BOLJ AKTIVEN = MANJ ZDRAVSTVENIH ZAPLETOV

Ni skrivnost, da športno-rekreativna vadba vodi v bolj zdravo, kakovostno, predvsem pa manj stresno zasebno in profesionalno življenje, in to velja tudi za paraplegike in tetraplegike. Športne aktivnosti namreč krepijo telo – še posebej tiste predele, ki so zaradi gibalne oviranosti manj dejavni – kar je za telesno odpornost zelo pomembno. Pred leti opravljena raziskava med paraplegiki je celo pokazala, da so športno aktivni člani imeli precej manj zdravstvenih zapletov kot neaktivni. Zato društvo članom priskrbi primerne objekte za tedensko vadbo dostopne z invalidskimi vozički, in organizira prevoze na treninge in tekmovanja. Zagotavlja tudi, da dejavnosti vodijo strokovnjaki in pri tem uporabljajo ustrezne pripomočke. Športne vsebine prilagajajo teži poškodbe oz. invalidnosti, starosti in spolu, veliko je odvisno tudi od tega, ali je bila oseba dejavna že pred invalidnostjo. Program športne dejavnosti pa seveda ni edini program našega društva.

VOZIČEK ≠ NEKAJ, KAR SE JE ZGODILO DRUGIM

Vsakega izmed nas lahko od vozička loči zgolj nepremišljena sekunda za volanom, en skok v vodo, en neroden padec, en nepričakovan zdravstveni zaplet ... In ko se po končani rehabilitaciji vrnete v

domače okolje, se najprej zdi vse nemogoče. Vaše stanovanje ni prilagojeno novim potrebam, prav tako ne avto, niti vaši svojci, organizacija dneva postane povsem drugačna in nobene ustanove ni, ki bi poskrbela za vse te izzive. To vlogo odigra naše društvo, ki vam s svojimi številnimi programi – ti potekajo vsak dan – omogoči, da kljub gibalni oviranosti zaživite dejavno in polno življenje.

DRUŠTVO = CELOSTNA PODPORA

Najprej ponudimo osnovno pomoč: organizacijsko, finančno, prevoze, svetovanje, stik s svojci. Z vsakim članom – trenutno jih imamo 110 iz 19 občin – stopimo v stik, da izvemo za njegove specifične potrebe. Imamo dve vozili z nameščenimi klančinami, ki sta na voljo več kot polovici članov brez lastnega prevoza, kajti javni prevoz pri nas še vedno ne omogoča vstopa z vozičkom. Imamo tudi lastne prilagojene prostore, kjer organiziramo predavanja različnih strokovnjakov (zdravnikov, socialnih delavcev, psihologov, dobaviteljev ortopedskih pripomočkov, profesorjev športne vzgoje, arhitektov itd.), da vas pravočasno opozorimo na morebitne zdravstvene neprijetnosti, na zakonodajo, na novosti na področju medicinsko-tehničnih pripomočkov, odpravo arhitekturnih ovir ... Organiziramo interesne dejavnosti, kot so npr. ročna dela, likovno ustvarjanje, ekskurzije, izleti, srečanja članov in njihovih svojcev. Izvajamo tudi občasno pomoč na domu tistim članom, ki to najbolj potrebujejo. Ker jih je veliko že pred poškodbo imelo nizke dohodeke, se jim trudimo pomagati tudi finančno oz. materialno. V zadnjih šestih letih smo z različnimi akcijami pomagali zbrati denar za kar pet osebnih vozil. Poleg vsega tudi svetujemo in usmerjamo, kam se obrniti po specifično pomoč. Vse to je (zaenkrat še) na voljo brezplačno.

Nezmožnost hoje paraplegiki razumejo šele kot tretjo ali četrto težavo. Hujše so druge nevedčnosti, predvsem obolenja notranjih organov.

Skozi prikaz športnih vsebin mlade na šolah seznanjamo ne le s športom, ampak tudi z informacijami o invalidnosti, predvsem z vzroki zanjo.

NOVO MESTO = DOBRO PRILAGOJENO

Ker je za kakovost življenja nujno, da so prostori bivanja, srečevanja in druženja narejena po meri vseh ljudi – tudi invalidov, otrok, starejših –, skrbimo za dostopnost javne infrastrukture. Pristojnim službam zato redno svetujemo glede odprave ovir in v Novem mestu smo lahko zadovoljni: pred Zdravstvenim domom in bolnišnico je dovolj ustreznih parkirnih prostorov, v stavbi občinske uprave je zunanje dvigalo, dostopi na pločnike so urejeni, ustrezno so razporejene sanitarije v Športni dvorani Marof, v Kulturnem centru Janeza Trdine in v večini trgovin. V dvorani kulturnega centra je tudi poseben prostor za vozičke.

Foto: arhiv Društva paraplegikov

RUDOLFOVANJE

V okviru praznovanja občinskega praznika in Štukljevega leta, organizira Pohodniško društvo Novo mesto Rudolfovanje 2018, pohodniško–kolesarsko–kulturno prireditev za obuditev in oživitev Rudolfove poti, skoraj 40 km dolge pohodniške in kolesarske poti po mejah bivšega mestnega pomerija Rudolfswertha, kakor jih je določil Rudolf IV. Habsburški z ustanovno listino leta 1365.

Vabimo vas, da se 14. aprila 2018 udeležite enega od dogodkov s skupnim zaključkom ob 15. uri v Konjeniškem centru v Češči vasi:

1. pohoda po celotni trasi Rudolfove poti (izhodišče Konjeniški center v Češči vasi, začetek pohoda ob 5. uri, okrepčilo med potjo, prevoz za morebitne izčrpane),
2. treking kolesarjenja po celotni trasi Rudolfove poti (izhodišče Konjeniški center v Češči vasi, začetek kolesarjenja ob 11. uri, prevoz za morebitne izčrpane); težavnost: V1, S1, dva krajša odseka V2, S2,
3. osrednjega pohoda (ob 10. uri prevoz z avtobusi izpred Konjeniškega centra Češča vas do pokritega vkopa v Karteljevem), 14 km hoje z vmesnimi postanki,
4. pohoda za najmlajše in najstarejše, začetek izpred rotovža (Glavni trg v Novem mestu) ob 13. uri, približno 7 km hoje.

Ob 17. uri bo organiziran prevoz v Novo mesto za vse udeležence, ki bodo to želeli.

Rudolfovanje 2018 bo v vsakem vremenu. Aktivnosti bomo prilagodili udeležencem in vremenskim razmeram.

V Konjeniškem centru Češča vas bo zaključni program. Vsak udeleženec pohoda ali kolesarjenja dobi brezplačen topel obrok in napitek.

Prosimo, prijave (in morebitne odjave) na rudolf.cetrty@gmail.com. (društva oz. organizacije prosimo, da pošljete skupni poimenski seznam udeležencev vsaj do 10. aprila 2018). Ob prijavi navedite zaporedno številko dogodka (1 – 4) in seznam udeležencev posameznega dogodka.

Planinski pozdrav iz Pohodniškega društva Novo mesto

Foto: arhiv Pohodniško društvo Novo Mesto

POHODNIŠKO DRUŠTVO
NOVO MESTO
www.pdnm.si
info@pdnm.si

ŠTUKLJEVO
LETO 2018
ZDRAV DUH
V NOvem MESTU

SKIDAJ, POL PA FURAJ

Zima je čudovit letni čas. Vse je pobeljeno s snegom in otroci se veselo drčajo po najbližjih bregovih. Tistim, ki so nam kolesa bližja kot smuči ali sani, ta letni čas ni najbolj pri srcu. A kjer je volja in ideja, tudi sneg ni ovira.

Novo mesto ima čudovit kolopark Pumptrack, ki je skozi leto večinoma polno zaseden. Otroci in nekoliko starejši »otroci« na poganjalčkih, skirojih, rolkah in seveda kolesih tam drgnejo kolesa od popoldanskih ur dolgo v večer. Pozimi pa park sameva. V KD Zverinice smo si zamislili, da asfaltno stezo počistimo in jo, ne glede

na malo nižje temperature, tudi preizkusimo. Na kolesih, seveda. Prek družbenih omrežij smo objavili dogodek, a naša pričakovanja niso bila visoka. Koliko pa je takih zanesenjakov, ki bi v snegu skakali in »pumpali« v nizkih temperaturah in snegu? Vendar so ob objavi uri prišli zanesenjaki z lopatami, čeladami in kolesi. Pribremzali so fantje iz društev Pank Kura, Bajk Doktor, KD Rajd in seveda Zverinice. Čeprav je bilo treba odmetati kar nekaj snega, se je hitro pokazala proga, ki je bila v čudovitem kontrastu z zasneženim travnikom pod Tušem. Na naše veselje se je prikazalo še sonce.

Vožnje so se vrstile. Drug za drugim smo preizkušali, do kod se lahko nagnemo in koliko držijo zavore na mokrem asfaltu, koliko hitrosti je potrebno, da uspešno in dovolj visoko preskočiš grbino in s tem izvabiš navdušenje gledalcev. Padci? Seveda, tudi to sodi k temu športu, le da so bili pristanki malo bolj mokri in mehki kot poleti. Tisti najboljši, ki bolj obvladajo, so izvajali trike na kolesih, se vozili po zadnjem in prvem kolesu. Mi starejši pa smo lovili sapo po treh prevoženih krogih. Saj bo kmalu pomlad in z njo tudi kondicija spet pride!

Foto: Boštjan Frantar

DAN KOLEŠ

2018

VSE SE VRTI OKOLI KOLEŠ

PESTRO DOGAJANJE

- KOLŠJAK (PRIPELJI IN PRODAJ RABLJENO KOLO, OPREMO)
- KOLESARSKI IZLET: „IZ MESTA V TOPLICE“
- KOLESARSKI POLIGON ZA NAJMLAJŠE
- MINI KOLESARSKI IZLET V PORTOVAL
- NASVETI KOLESARSKIH MOJSTROV
- KOLESARSKA RUNDA (ČESTNO KOLO)
- TEKMOVANJE V MENJAVI ZRAČNIC
- PREDSTAVITEV KOLESARSKIH DRUŠTEV
- NATURO: DRUŽINSKI DAN S KOLESOM
- TEST E-KOLEŠ IN DRUGIH KOLEŠ
- ORGANIZIRANO VARSTVO OTROK
- DRUŽENJE

POKAŽI SVOJE KOLO, PRIPELJI SE Z NJIM

nedelja, 22. 4. 2018
zelenica ob Pumptracku NM
(pod Planetom TUŠ)
od 9. ure dalje

ZDRAV DUH V NOVO MESTU

VADBENI CENTER ZA GOLF V NOVEM MESTU

Golf postaja v Sloveniji vedno bolj priljubljen šport, ki je primeren za vse generacije, saj ponuja aktivno preživetje prostega časa v naravi, sprostitve in druženje. Na Dolenjskem je za vadbo in igro golfa v lepem in toplim vremenu veliko priložnosti. Novemu mestu je najbližje golf igrišče Otočec, malo bolj oddaljeni pa sta igrišči na Blatu pri Trebnjem in Mokrice. Da bi lahko v golfu uživali skozi vse leto, tudi takrat ko vreme temu ni najbolj naklonjeno, se je ob koncu lanskega leta na Seidlovi cesti v Novem mestu (v stavbi trgovine Mercator v Ločni) odprl prvi »indoor« vadbni center za golf na Dolenjskem, imenovan GOLFYCity. Ta predstavlja izjemno pridobitev za vse ljubitelje golfa in tiste, ki bi želeli to igro spoznati. Prednost omenjenega prostora je, da deluje avtonomno, zato ga lahko registrirani uporabniki uporabljajo vsak dan med 6. in 23. uro, novi, neregistrirani uporabniki pa se lahko registrirajo v času uradnih ur (vsak dan med 18. in 20. uro) ali prek spletne strani www.golfy.si.

Prostor vadbne centra GOLFYCity je velik 160 kvadratnih metrov in zasnovan tako, da omogoča vadbo vseh elementov golfske igre v prijetnem ambientu, s pridihom narave ter hkrati ponuja kotiček za sprostitve ob dobri samopostrežni kavi. Vadba kratke igre je možna na razgibani vadbni zelenici s 13 luknjami in ponuja pravi izziv ter veliko zabave za vse, od začetnikov do izkušenih igralcev golfa. Ob zelenici

Foto: Darko Jakovac

je tudi višja trava za vadbo čip udarcev iz veliko različnih pozicij. Prav tako lahko golfisti vadijo dolge udarce na petih udarjalskih s pripadajočo varnostno mrežo.

Poleg samostojne vadbe golfa se v vadbem centru odvijajo vodene vadbe pod strokovnim vodstvom za otroke in odrasle (tudi za začetnike), različni družabni dogodki, rojstnodnevne zabave, dogodki za podjetja ter drugi z animacijo podprti dogodki. Več informacij najdete na spletni strani www.golfy.si.

> Darja Rozman, Vrtec Pedenjped Novo mesto

PEDENJHLAČNIKI VRTCA PEDENJPED NOVO MESTO V LETU LEONA ŠTUKLJA

Vrtec Pedenjped Novo mesto je poseben vrtec. Poseben v dajanju, ustvarjanju, prilagajanju času, družini, poseben v časovnem stroju dogodkov, vsebin in dražljajev, ponujenih otroku, ki ga obiskuje.

Zdravje predšolskega otroka je vrednota, ki jo je potrebno razvijati in negovati. Strokovni delavci vrtca smo otroku zgled v vedenju in občutenju. Družimo in razvijamo se na različnih nivojih; vsakodnevno telovadimo, se udeležujemo pohodov, kolesarskih izletov, družili smo se na delavnici »Kaj se skriva v domači shrampi«, medgeneracijsko se povezujemo z lokalnimi društvi, obujamo spomine z zbiranjem arhivskih gradiv.

Z zgledom k sodelovanju pritegnemo družine in otroke v najbolj rosnih letih ter jih navajamo na negovanje vrednote zdravje. Otrok je v tem obdobju še posebej odvisen od nas odraslih in zavedamo se, da smo mi tisti, ki skrbimo zanj in oblikujemo njegovo prihodnost. Otroku z mirno glasbo umirimo dušo, pripravimo in uredimo mizo, ponudimo mu zdrave namaze, svež domač kruh iz Pedenjpedove kuhinje, razvijamo vonj in okus ob pokušanju medenih piškotov, z otrokom se veselimo dogodkov, sonca in belih zimskih dni. Mir in sprostitve naš Pedenjhlachnik najde vsak dan v objemu vzgojiteljice, na ponujenih nadstandardnih pravljčnih matinejah, muzejskih ustvarjalnicah, plavalnem tečaju, vrtcu v naravi ali na pedenjtaborjenju.

Posebno zadovoljstvo so nasmejani obrazi in rdeča lička otrok, zato vsako leto organiziramo zimski pedenjšportni dan na Gačah. Na dogodku je Pedenjhlachnik prejel medaljo, prvo čisto pravo medaljo! Verjamem, da bo v življenju prejel še kakšno.

Do takrat pa se smejmo, migajmo in zdravo jejmo!

Foto: arhiv vrtca Pedenjped

CICIBANI SKRBIMO, DA BI OSTALI ZDRAVI

V predšolskem obdobju otroci pridobivajo izkušnje in vzorce vedenja, ki jih večinoma obdržijo vse življenje. Obdobje do šestega leta starosti je ključnega pomena, zato v vrtcu veliko pozornost namenjamo ustvarjanju ravnanj, ki ohranjajo dobro počutje in prispevajo k oblikovanju zdravih življenjskih navad. Kaj vse v vrtcu naredimo, da bi ostali zdravi, in kako razumejo zdravega duha v zdravem telesu, so razmišljali otroci starejših skupin v Vrtcu Ciciban Novo mesto.

Nana Tia: V vrtcu si umivamo zobe. Pa na zraku se gibamo. Redno jemo in pijemo. Za zdravje moramo skrbet, da živimo. Velikokrat sem že zbolela. Takrat se nisem počutila dobro, slabo je to. Če zbolim in na primer imaš raka, lahko še umreš. Zdrav duh je mogoče zdravnik.

Marko: Veliko hrane je dobro za zdravje in veliko moramo lutat. Če ostanemo žejni, ne moremo lutat. Če ne lulamo, ni zdravo. Za zdravje moramo skrbet, da ni treba v bolnico. Jaz sem bil že v bolnici. Ni bilo dobro tam. Z injekcijo so me pikali, to je bolelo. Še spal sem v bolnici, ko sem bil bolan.

Neža: Za zdravje pijem čaj in jem med. Je pa tudi res, da ne smeš jest samo med. Je treba tudi kruh zraven. Ni mi všeč, če sem bolna. Takrat ne morem v vrtec, ostanem doma, da ne okužim drugih. Če zbolim, samo ležim v postelji in televizijo gledam. Zdrav duh pomeni, da si zdrav.

Ota: V vrtcu čim več zdravo jemo. Zdrava so jabolka in hruške. Če ne skrbiš za zdravje, lahko zbolim. Ko sem bila bolna, mi je bilo slabo in bruhalo sem. Ne vem, kaj je to zdrav duh. Ne vem, če ga jaz imam.

Matevž: Ta pravi čas je treba noter, da nas ne zebe. Tudi če doma umiješ zobe, jih moraš še enkrat v vrtcu. Pa dobro si je treba rit obrisat in roke potem dobro z milom umiti, da ti ne ostanejo tisti bacilčki. Ko si bolan, je hudo, ker moraš veliko sirupov jest in kakšni so tudi nag-nusni, ampak jih moraš vseeno jest, da se pozdraviš. Če slabo skrbiš za zdravje, lahko večkrat zbolim in če večkrat zbolim, lahko kdaj tudi umreš. Zdrav duh pomeni, da si zelo zdrav, da imaš dobro okostje.

Martin: V vrtcu poskrbimo za naše zdravje. Danes sem malo poskusil hrano, ki mi ni bila všeč. Za zdravje je treba skrbet, da ne zbolim, da ti bakterije ne pridejo ali pa da se ti srček ne ustavi. Ker če zbolim, se ne moreš igrat. Zdrav duh pomeni, da si zdrav.

Nikolaj: Jemo zdravo hrano, na primer zelenjavo. Jaz jo jem, špinačo imam najraje. Jemo paradižnik, fižol. Ko zbolim, kašljaš, imaš vročino, bruhaš. Eni tudi raka dobijo. Ko sem bil dojenček, sem bil želodek in sem za maskare zbolel. Zdrav duh pomeni, da je zdrava duša.

Nina: V vrtcu jemo zdravo hrano. Jemo sadje in zelenjavo, samo solato jaz ne jem. Sem bila tudi že bolna. Če ne ješ zdrave hrane, lahko zbolim.

Iza: Danes sem v vrtcu pojedla sadje, to je bilo dobro za zdravje. Kakat pa lutat moraš tudi, pa roke si umiti. Ker če roke take v usta daš, še gliste lahko dobiš in zbolim. Ko zbolim, ti ni dobro, pa bruhaš. Bolje je biti zdrav v vrtcu. Zdrav duh je tisti, ki te hoče pozdravit.

TEK PODNEBNE SOLIDARNOSTI NA OŠ BRUSNICE

OŠ Brusnice tudi letos sodeluje v mednarodnem projektu »Tek podnebne solidarnosti«, ki poteka v sodelovanju s Slovenskim Karitasom. Učenci bodo tekli iz solidarnosti do ljudi v revnejših državah, predvsem v Afriki, ki jih posledice podnebnih sprememb najbolj prizadevajo. S pretečenimi kilometri učencev, dijakov, študentov in splošne javnosti od leta 2011 gradimo krog solidarnosti okoli planeta Zemlje (40.075 km).

Namen projekta je, da bi se učenci začeli spraševati in razmišljati o ljudeh v revnih državah. Veliko se lahko spremeni, že če se tega zavedamo in o tem razmišljamo.

Učenci tečejo v znamenju solidarnosti:

- do tistih, ki zaradi posledic podnebnih sprememb nimajo dovolj pitne vode ali hrane;
- do tistih, ki prehodijo kilometre daleč, da oskrbijo z vodo svoje družine;
- do vseh, ki so jih prizadele podnebne spremembe;

- do tistih, ki so jih prizadele naravne katastrofe;
- do tistih, ki zaradi posledic podnebnih sprememb ne morejo hoditi v šolo;
- da bi politiki namenili več sredstev za reševanje te problematike v Afriki itd.

Naši učenci so si v ta namen ogledali različne videoposnetke, predstavitev in slikovno gradivo. Izdelali so rekvizite za tek: zastave in zmaje z ekološkimi sporočili. Tek so izvedli v okviru ekokrožka, športnih izbirnih predmetov, projekta Zdrav življenjski slog, v podaljšanem bivanju ...

Foto: arhiv OŠ Brusnice

Z ROKO V ROKI V PISAN SVET

Sneg po navadi v naša življenja prinese mir, skrijemo se v notranjost hiš in se grejemo ob pečeh. Na OŠ Bršljin pa ravno v teh dneh vse vrvi. S hriba za šolo se sliši vriskanje, ko se učenci s sanmi spuščajo v dolino. Svoje kiparske spretnosti urijo pri postavljanju snežakov, »med dvema« pa igrajo kar s kepami.

Dan pred slovenskim kulturnim praznikom smo na OŠ Bršljin že tradicionalno posvetili kulturi. Na šolo smo povabili bivše učence, starše nekaterih naših učencev, doma iz drugih držav, in člane različnih društev, ki so z veseljem sodelovali pri izvedbi delavnic. Učenci so se učili o stereotipih ter kako jih preprečevati, o sprejemanju različnih kultur, spregovorili so o rasizmu in težavah ter stiskah ljudi, ki zapustijo svojo

domovino in poskušajo zaživeti z nami, pa tudi o teh, ki so že dolgo v Sloveniji, a še vedno velikokrat nesprejeti.

Kulturni dan smo zasnovali v okviru dvoletnega projekta Erasmus+, ki ga v letošnjem šolskem letu izvajamo kot ena izmed trinajstih koordinatorskih osnovnih in srednjih šol v Sloveniji.

K sodelovanju smo povabili JSKD OI Novo mesto, DRPD Novo mesto in Regijski

NVO center jugovzhodne Slovenije, ki so gostom iz tujine predstavili zgodovino in utrip Novega mesta ter primere dobrih praks na področju skrbi za migrante v lokalnem okolju in širše. Učenci OŠ Bršljin so bili nad srečanjem s tujimi učitelji navdušeni ter jim hiteli predstavljati delo in aktivnosti. In ker je naša šola narodnostno zelo pisana, so nekateri učenci lahko z gosti kramljali v svojem maternem

jeziku. Slišati je bilo pogovore v angleščini, španščini, poljščini in ruščini.

Projektno delo poteka tako, da učenci berejo, raziskujejo knjige na temo migracij, ustvarjajo likovne izdelke, se po Skypu pogovarjajo s tujimi učenci, ustvarjajo pesmi, spoznavajo glasbo partnerskih držav ipd. V decembru so sodelovali na delavnici Zavoda za razvoj mobilnosti mladih MOVIT iz Ljubljane, ki je izvedel pilotni projekt na temo podiranja predsodkov, socialne vključenosti/izključenosti. Januarja so se v okviru projekta Medgeneracijsko branje srečali s slovenskim pisateljem Žigo X. Gombačem, avtorjem knjige NK Svoboda. V okviru projekta Erasmus+ smo izvedli tudi prav posebno aktivnost, ki sodi v okvir jantarnega leta. V sodelovanju z Dolenjskim muzejem Novo mesto in agencijo Lovely Trips so naši učenci poljskim kolegom predali repliko steklene jagode, ki je potovala skozi mesta Niedzwiedz, Rabka, Krakov, Varšava vse do končnega cilja v muzeju v Gdansku. Dokazali smo, da smo v Novem mestu z Baltikom še vedno lahko povezani.

Na OŠ Bršljin poeziji posvečamo posebno pozornost in vzgajamo mlade bralce zvrsti, kjer »zven pomeni in pomen zveni«. V ta namen bomo v petek, 23. marca 2018, pripravili že tradicionalno Noč poezije. Učenci od 1. do 9. razreda bodo v delavnicah spoznavali poezijo, poustvarjali, pisali svoje prve verze in kitice. Z gosti, raperjem Zlatkom, člani literarne sekcije Društva upokojencev Novo mesto in pesnico Jadranko Zupančič, bodo učenci delili pesniške izkušnje in poglede na svet. Zvečer pa bomo pod mentorstvom našega gosta, vizualnega umetnika Gašperja Brezovarja, predstavili dela učencev in gostov na pročelju šolske telovadnice v obliki svetlobne predstavitve, na katero bomo povabili tudi vse Novomeščane.

ZALA ZALA

Zala zala lepotica,
visoko leta kakor ptica.
Brhke, suhe je postave,
lepa, kot da je iz reklame.

Za fante je Zala centrični sistem,
za njih je nedostopni fenomen.
Zala Zala predobro je za njih,
proti burji so le preprih.

Zala zala drugo ima ljubezen,
vedno jo spremlja pudelj nehvaležen.
Predstavlja ti si ne moreš, koliko bi fantje dali,
da le za kratek čas njen pudelj bi postali.

Zalo Zalo, damo pravo,
hudo nekaj tišči v glavo.
Ona, taka lepotica,
že ne more biti samotna ptica.
Odpravi se na letališče,
kjer lepe fante išče.

Ko zagleda čedne pilote,
čisto pozabi na mestne idiote.
Hitro stopi k latino tipčku, ga ogovori,
takoj ga Zala zala okrog prsta vrti.

Tipček se veselo smeje,
Zalina lepota ga v hipu ogreje.
Golobčka sta se zaljubila,
kmalu sta se po nebu vozila.

Skočila sta v pilotsko kabino,
že sta letela nad sivo dolino.
Med oblaki imela sta se fino,
tipček prestavil je brzino,
akrobacije izvajal z mašino.

Zala zala želela je, da sama bi letalo vrtela,
tipčku je brž krmilo odvzela.
Takoj sta se v goro zabila
in v hipu preminila.

Jokalo je mnogo mestnih fantičev,
izučilo pa veliko prevzetnih dekličev.

Nina Strašek, 8. razred

MED DVEMA OGNJEMA

Športne igre imam rada,
med dvema ognjema mi gre od rok.
To zame ni le zabava,
temveč tudi zdrav življenjski slog.

Nameri, vrzi, umakni se,
da kdo ne zadene te!

Med dvema ognjema je igra,
zabavna za vse ljudi.
A pazi, pazi se,
da zate ne konča se še!

To igra polna je zabave,
hitrosti, energije prave.
V njej dobra sem zares,
v polju tekam sem in tja počez.

A pazi, pazi se
in tja poglej,
umakni hitro se žogi tej!

Laura Mervar, 4. razred

KS OTOČEC – V LETU 2017 USPEŠNO IZVEDLI PET INVESTICIJSKIH PROJEKTOV

Krajevna skupnost Otočec je leta 2017 v sodelovanju z Mestno občino Novo mesto uspešno izvedla pet investicijskih projektov v skupni vrednosti okoli 70.000,00 EUR. Projekti so bili s strani občine sofinancirani v 50-odstotnem deležu.

Brez pomoči Mestne občine Novo mesto zastavljenih ciljev ne bi mogli realizirati.

ŠPORTNO-REKREACIJSKI PARK PLUSKA – OTOČEC, 2. FAZA

V športno-rekreacijskem parku Pluska – Otočec smo konec julija 2017 začeli z nadaljevalnimi deli v okviru 2. faze del. Dokončali smo nogometno igrišče: položili smo robnike ob nogometnem igrišču in ob stezi za tek, na nogometno igrišče smo napeljali humus in igrišče zatravili. Ob nogometnem igrišču smo uredili stezo za tek, na kateri je položen leš (opečnati zdob). Okoli igrišča smo postavili visoko zaščitno ograjo. Opravljen je bil izkop za tribune, kjer so urejene tudi betonske stopnice za dostop do igrišča. Opravili smo zemeljska dela in pripravili tampon za strelišče, oporna stebra in leseno zaščitno pregrado bomo postavili v letošnjem letu. Uredili smo okolico nogometnega igrišča, področje smo zatravili. V prostovoljni delovni akciji smo ob igrišču zasadili javorjev drevored.

UREJANJE STOPNIC IN PEŠPOTI OB KULTURNEM DOMU OTOČEC IN BELJENJE FASADE OBJEKTA KULTURNEGA DOMA

Prvi lanskoletni projekt, ki smo se ga lotili, je bila obnova stopnic in pešpoti ob kulturnem domu Otočec in beljenje fasade objekta kulturnega doma. Delavci so odstranili uničene betonske plošče, opravili izkop in pešpot razširili ter naredili betonsko podlago, na katero so položili nove, širše betonske plošče. Nato so se lotili obnove

stopnic. Najprej so jih zakrpali, nato pa so jih obložili z betonskimi ploščami.

Krajani smo tudi sami poprijeli za delo in v dveh prostovoljnih delovnih akcijah očistili in prebelili okna, vrata in leseni opaž na objektu kulturnega doma. Fasada je bila zelo uničena, razpokana, zato je bila res potrebna obnova.

SPOMINSKI PARK PRI BECELETOVI JAMI

Spominski plošči pri Beceletovi jami sta vpisani v register nepremične kulturne dediščine in imata od leta 1992 pomen lokalnega spomenika kulturne dediščine. KS Otočec je poskrbela za prevoz zemlje z začasne deponije parka Pluska – Otočec do Beceletove jame v Zagradu. Nabavili smo še nekaj humusa za zatravitev terena. Priskrbeli smo delovni stroj in strojnika, ki je navožene kupe zemlje na platoju pred jamo zravnal in uredil, da bo park lažje vzdrževati. Priskrbeli smo pesek za ureditev poti v parku in za dve informacijski tabli. Prva daje informacije o dogajanju na področju sedanje KS Otočec (Šentpetrsko okrožje) med drugo svetovno vojno. Druga stoji ob poti, ki vodi do jame, in je posvečena dogodkom

Foto: Vesna Barborič

okoli Beceletove jame septembra 1942 in narodnemu heroju Vinku Paderšiču – Batreji.

Tabli sta bili postavljeni ob pomoči članov ZB Otočec, ki so uredili tudi potke, zatravili celotno področje parka, zasadili drevje in grmovnice. Postavili so nekaj klopi na dohodu do jame. V delu spominskega parka so člani ZB Otočec uredili prostor za počitek in druženje.

UREJANJE MRLIŠKE VEŽICE NA OTOČCU

V letu 2017 smo v mrliški vežici na Otočcu prepletkali vse notranje površine stavbe. Tudi na fasadi so bile razpoke, ki jih je bilo potrebno pokrpati, fasado objekta smo prebarvali. Lesen nadstrešek, napušč in stavbno pohištvo je bilo treba ponovno zaščititi in osvežiti.

OBNOVA MRLIŠKE VEŽICE V ŽDINJI VASI

Mrliška vežica v Ždinji vasi je vedno zelo lepo urejena in vzdrževana, a čas naredi svoje, zato jo bo treba prenoviti. V lanskem letu smo v okviru investicijskega projekta za ta objekt kupili nove notranje in zunanje klopi ter dodelali nekaj notranjega pohištva. Drobni inventar je bil že dotrajan, zato ga je bilo treba zamenjati z novim. V naslednjem letu nameravamo urediti ogrevanje prostorov v objektu.

VABLJENI K RAZPRAVI O STRATEGIJI MONM 2030

Zainteresirane javnosti vabimo k javni razpravi o Strategiji razvoja Mestne občine Novo mesto do leta 2030. Pripombe in predloge lahko podate do 16. aprila 2018, po pošti (Mestna občina Novo mesto, Seidlova cesta 1, 8000 Novo mesto) ali na e-naslov strategije@novomesto.si (z oznako »predlogi SR MONM«). Strategijo si lahko ogledate v prostorih Mestne občine Novo mesto na Seidlovi cesti 1 (1. nadstropje) in na naši spletni strani www.novomesto.si.

Novo mesto potrebuje strategijo svoje prihodnosti. Lokalno in širše poslovno okolje, v katerem deluje, se spreminja, ob tem se spreminjajo tudi pričakovanja in vrednote občanov, podjetij, organizacij in civilne družbe do lokalne skupnosti. S strategijo bo skupaj z zainteresiranimi javnostmi dosežen dogovor o dolgoročnih prioritetah razvoja občine, tako z vidika usklajevanja med različnimi področji delovanja kakor tudi med nosilci razvoja.

Osrednji cilj strategije je kakovostno življenje za vse občane in občanke, ki ga je mogoče doseči z uravnoteženim gospodarskim, družbenim in okoljskim razvojem. Kakovostno življenje na ravni posameznika v naši občini se mora v prihodnosti izraziti v kakovostnem izobraževanju, priložnostih za delo in ustvarjanje, v dostojnem domu in urejenih

bivanjskih razmerah, v varnem in aktivnem ter zdravem življenju, kjer se lahko vsak občan oziroma občanka aktivno vključuje v demokratično odločanje in soupravljanje družbe.

Dokument je zasnovan na treh stebrih: Okolje in prostor, Družbene dejavnosti ter Gospodarske družbe in podjetništvo. V okviru vsakega stebra je obravnavanih več prednostnih področij, za vsako prednostno področje je predlagan en strateški cilj.

Več informacij lahko pridobite na sedežu Mestne občine Novo mesto, v Uradu za prostor in razvoj, kontaktna oseba Mojca Tavčar (mojca.tavcar@novomesto.si), ali na Razvojnem centru Novo mesto, kontaktna oseba Tjaša Kump Murn (tjasa.kump.murn@rc-nm.si).

Strategija razvoja

MESTNE OBČINE NOVO MESTO

2015 2030

NE ZDRAV DUH V ZDRAVEM TELESU, PLASTIČNO, FANTASTIČNO

V preteklosti se je ob raznih razlagah o škodljivosti pri ravnanju s komunalnimi odpadki zelo poudarjal nevarnostni potencial odpadkov. Ampak to ne v katerih koli odpadkih; govorilo se je o odpadkih, ki nastajajo vsak dan v naših gospodinjstvih. Seveda ko govorimo o nevarnostih, vsakdo najprej pomisli na nevarne odpadke. Predvsem na tiste, ki tudi po definiciji sodijo med nevarne, torej imajo dejansko vsaj eno od lastnosti, ki neposredno škodljivo vpliva na človeka. Gre za nevarno kemikalijo, snov, ki je vnetljiva, dražljiva, oksidativna, strupena.

Ampak grožnja, ki bo v prihodnosti vse večja in se je ta trenutek sploh še ne zavedamo, je pojav t. i. mikroplastike. To ni znanstveni pojem, to so preprosto mikrodenci, ki nastanejo z raztapljanjem, drobljenjem oziroma razpadanjem plastičnih materialov. Koliko je te mikroplastike že tudi pri nas v Sloveniji v vodah, zraku, tleh ali pa celo v mnogih živih organizmih, ni znano. Nacionalni inštitut za javno zdravje namreč pri nas še ni opravil ustreznih raziskav, zato tudi ni mogoče zaslediti uradnih podatkov. Je pa bilo narejenih veliko raziskav drugod po svetu. Vanje sta bili vključeni tudi Francija in Nemčija. Različni spletni viri navajajo, da je v ZDA onesnaženih že več kot 90 % vseh vodnih virov, v Evropi pa nad 70 %.

Kolikšno je to onesnaženje v Sloveniji ali celo v okolju, kjer bivamo, si lahko zamisli vsak sam. Še vedno verjamemo, da živimo v zdravem okolju. Koliko časa še? Odgovor je dokaj preprost: vse dokler se bomo kot družba obnašali odgovorno.

Kot izvajalci javne službe lahko rečemo, da zaznavamo družbeno odgovornost še posebej v mlajši generaciji, ki ne ločuje

odpadkov zato, ker je to tako predpisano, ampak zato, ker to postaja način dojemanja vrednot.

Letos smo z izobraževalnimi programi že več kot deset šolskih let zapored prisotni v vseh šolah in vrtcih. Z redno prisotnostjo v predšolskih in šolskih ustanovah želimo prispevati k izgradnji temeljev družbene okoljske kulture in zavesti. Naši okoljski programi so zastavljeni zelo široko. Poleg principov pravilnega ločevanja in odlaganja odpadkov otrokom skozi zabaven in interaktiven program skupaj z učitelji podamo širši vpogled v pojme trajnostnega razvoja, zmanjšanja potrošnje in pametne uporabe izdelkov, ohranjanja naravnih virov ter ponovne uporabe. Otroci so naložba za sedanjost in za prihodnost. Seveda ima vpliv na izboljšanje stanja tudi medgeneracijski prenos znanja. Želimo si, da bi nam kmalu uspelo razviti zavest, da je varovanje okolja naša skupna naloga.

Komunala Novo mesto se kot izvajalec najpomembnejših dejavnosti s področja varstva okolja v lokalni skupnosti zaveda odgovornosti pri zagotavljanju kakovostnih storitev in primerne infrastrukture

Za mojo lepo dolino.

za ravnanje z odpadki. Dnevno se trudimo povečati odstotek ločeno zbranih odpadkov, zmanjšati količine nastalih odpadkov (predvsem odstotek mešanih odpadkov), zvišati kakovost zbranih odpadkov, ki so primerni za recikliranje ter izboljšati ponujene storitve z optimiziranjem.

Vendar same storitve ne zagotavljajo ustreznega ravnanja z odpadki v celotni verigi, ki se začne v vsakem gospodinjstvu. Tudi zato Komunala Novo mesto svoje dejavnosti dopolnjuje z izobraževalnimi in ozaveščevalnimi programi, ki so namenjeni vsem starostnim skupinam in generacijam. Ravnanje z odpadki je zelo široko področje, ki je v sodobni družbi tesno povezano s koncepti varovanja okolja, trajnostne rabe virov in krožnega gospodarstva.

Informacije o ločenem zbiranju odpadkov sporočamo tudi po radiu, po pošti skupaj s položnicami za komunalne storitve, na spletni strani, na socialnem omrežju, objavljamo jih v lokalnih časopisih in na lokalni televiziji.

Naš planet ima le nekaj odstotkov sladke vode, od tega je dostopne še manj, pitne pa precej manj. Smo ena redkih držav z veliko količino pitne vode. Imamo pa dve veliki težavi:

1. Čeprav imamo pitno vodo iz pipe, se porabi veliko »plastificirane« vode. Zakaj? Zavedajmo se, da je pitna voda, ki teče iz naših pip, živa voda in veliko bolj zdrava od vode v plastenki, ki ne kroži in je mrtva.

2. Z vodo ravnamo preveč potratno. Njene količine so omejene. Po podatkih se je poraba pitne vode v zadnjih 100 letih povečala kar za šestkrat.

Vzpodbujajmo pitje vode iz pipe.

SKUPAJ ZA BOLJŠO DRUŽBO

SLOVENSKA KOMUNALNA PODJETJA

V NOVEM MESTU KMALU DOŽIVLJAJSKO IGRIŠČE

Društvo Naturo bo letos v sodelovanju z Mestno občino Novo mesto in s Krajevno skupnostjo Majde Šilc na Ragovski ulici postavilo edinstveno otroško igrišče po meri otrok – doživljajsko igrišče. Želimo si, da bi postalo brezplačno dnevno stičišče vseh Novomeščanov vseh starosti. Z igriščem nadaljujemo svoje poslanstvo, ki smo ga začeli z igralnimi dnevi v letu 2017.

Igrišče bo za igro odprto ob vnaprej določenih dnevih. Otroci bodo sami odločali o dnevnem dogajanju, vrstah iger in dejavnostih, s katerimi se želijo ukvarjati (kakšne objekte bodo gradili, kako bodo preuredili igrišče). Delo prisotnih strokovnjakov bo temeljilo na načelu, da jim pomagajo le takrat, ko bodo otroci sami presodili, da pomoč potrebujejo. Za razliko od običajnih otroških igrišč, ki jih poznamo v slovenskem prostoru, pri igri in ustvarjanju na doživljajskem igrišču uporabljamo naravne elemente (vodo, pesek, les, ogenj), kar otrokom pomaga vzpostaviti stik z naravo, s samimi seboj in soljudmi. Ekipa Natura bo zagotovila raznolike in zanimive igralne pripomočke, ki jih bodo otroci uporabljali med igro (kladiva, žage, žeblice, les ipd.).

Igrišče bo pomembno prispevalo k socialnemu vključevanju, preventivi, ekologiji, dvigu kakovosti bivanja v skupnosti, povezovanju in sodelovanju prebivalcev v skupnosti, manjšanju socialnih, materialnih, nacionalnih in kulturnih razlik med prebivalci v skupnosti in še mnogo več.

Dodatne informacije na:
www.naturo.si

POMLAD PRINAŠA NOVO SEZONO GoNm

Foto: Robert Kokolj

Ugodnejše vremenske razmere bodo kmalu omogočale vožnjo s kolesom, zato bomo v začetku aprila znova vzpostavili urbani sistem za izposajo koles GoNm.

Uporaba sistema GoNm je zelo enostavna, saj se morajo uporabniki pred uporabo v prostorih Turistično informacijskega centra (TIC) na Glavnem trgu 11 zgolj registrirati. Ob registraciji prejmete kartico, ki na parkirišču odklepa kolesa ter omogoča 14 ur kolesarjenja na teden. Seveda je 25 koles, ki so locirana na petih različnih postajališčih po Novem mestu (Novi trg, BTC Bršljin, Ulica Slavka Gruma, Seidlova cesta in Šolski center Novo mesto), med in po opravkih možno pustiti na kateri koli postaji v mestu. Cena registracije je 10 evrov na leto, uporaba koles pa je brezplačna. Se vozimo!

SEDMI ZBOR HRVAŠKE KULTURE V SLOVENIJI V NOVEM MESTU

Zveza hrvaških društev v Sloveniji (ZHDS) že sedmo leto prireja Zbor hrvaške kulture v Sloveniji, in to vsako leto v drugem mestu, kjer hrvaško kulturno društvo deluje. Po Lendavi, Mariboru, Ljubljani, Škofji Loki, Kopru in Velenju je prišlo na vrsto Novo mesto. Prireditev bo 19. 5. 2018 ob 18. uri v ŠD Leona Štuklja. Veseli bi bili čim večjega obiska.

Namen Zbora hrvaške kulture, na katerem pod okriljem ZHDS sodeluje 10 hrvaških društev, je, da bi širši slovenski javnosti prikazali kulturno izročilo in kulturni utrip, ki ga goji organizirana hrvaška skupnost v Sloveniji. Zato želimo predstaviti bogato in dinamično delovanje na področju kulture hrvaške skupnosti v Sloveniji, saj nam omogoča ohranitev hrvaške kulture – besede, izročila in običajev. Kulturna prireditev zajema prikaz različnih zvrsti: od folklora, vokalnega in zborovskega petja, recitalov kakor tudi drugih kulturnih vsebin. Pomen takšne prireditve se vidi tudi v tem, da sta zadnja leta pokroviteljstvo nad njo sprejela predsednika Republike Slovenije in Republike Hrvaške.

Soorganizator 7. Zbora hrvaške kulture je Hrvaško kulturno združenje (HKU) iz Novega mesta. Naše kulturno društvo že 25 let deluje na

območju Dolenjske, Bele krajine in Posavja. Nastalo je zaradi organizirane pomoči beguncem iz vojnih območjih Hrvaške in BiH, karitativno dejavnost pa je razširilo na kulturno in družbeno dejavnost. V teh 25 letih smo organizirali več kot 100 tribun, 30 likovnih razstav ter številne koncerte. Že osem let v društvu deluje ob literarni in likovni sekciji tudi vokalna skupina Hrvatski pleter, ki vsako leto prireja koncert. Poleg tega nastopa na občinskih prireditvah, kot sta Teden kultur in Bazar, prireditvah v organizaciji JSKD Novo mesto in ZKD Novo mesto ter na drugih prireditvah v Sloveniji in na Hrvaškem. V sodelovanju s Knjižnico Mirana Jarca naše društvo prireja literarne večere in predavanja. Ekonomska situacija žal omejuje večje aktivnosti društva in zato smo hvaležni Mestni občini Novo mesto in tovarni zdravil Krka, ki nam vsa ta leta nudita finančno pomoč.

Foto: arhiv HKU

ZDRAV DUH V NOVEM MESTU

Na Razvojnem centru Novo mesto je eno izmed področij, ki jih razvijamo, tudi turizem. Naš namen je, da združimo ponudbo regije na enem mestu ter na tak način olajšamo odločitev popotniku, ki bi rad spoznal naše kraje. Nekaj pomladnih namigov za raziskovanje skritih koticov razkrivamo že v teh dneh, še več pa jih najdete na spletni strani www.visitdolenjska.eu.

Na Malem Slatniku se začne 6,8 km kratka Machova pot. Možnih različic je več, mi pa priporočamo krožno, ki vas bo vodila po cestah skozi vasi, po kolovozih mimo travnikov, po drevesnih koreninah, mostičih čez potoke in uhojenih stezah. Vseskozi vas bodo rumene markacije v obliki jamamaja vodile po čudoviti naravi. Pot je primerna tako za družine kot tudi za vse, željne lahkotnih sprehodov v družbi članov uigranega ženitnega orkestra, ki najlepše zveni prav na gregorjevo. Željni višjega srčnega utripa in potnega čela pa se kar iz Gabrja podajte na Gorjance. Malce levo, malce desno, večinoma

pa navzgor in že boste pri izviru večne mladosti na Gospodični. Odžejajte se, ozaljšajte nahrbtnik s kakšnim litrom tega eliksirja in hop naprej do Trdinovega vrha! Ali Miklavža. Oboje ponuja krasen razgled na deželico sonca in rastoče trte.

Lahko se sprehodite tudi med številnimi kostanji Kettejevega drevoleda. Klopce na Marofu vam bodo rade ponudile družbo ob razkazovanju lic in morda celo lahnem dremežu pod spomladanskim soncem. Če bo pot prekratka, pa zavijte do Krke. Na kavo, čaj ali pa med račke, ki so vedno vesele kakšne podarjene skorje.

BREZ TELESA NI DUHA, NE ŠPORTA NE UMETNOSTI

Ko želimo govoriti o duhu, govorimo (tudi) o telesu, saj brez telesa ni duha. Brez teles ni umetnosti, ne športa, ne gledalcev, ne (Novega) mesta, ki bi ga tvorila. Brez telesa tudi ni igre, pri kateri se začenja kultura, tako v športu kot v umetnosti – igre kot njunega skupnega prvobitnega izvora, o čemer je na zadnji decembrski Soareji Anton Podbevšek Teatra (APT) Lekcija gledališča, lekcija športa skupaj z dr. Milanom Žvanom predaval Matjaž Berger. Igre, ki jo zaradi prisotnosti treniranih telesnih gibov v športu in umetnosti igralci izvajajo podobno repetitivno, včasih tudi istočasno na istem odru. Igre, ki je sorodno estetska, etična.

Emil Zatopek, čehoslovaški tekač, o katerem bo v APT-ju meseca septembra predstavo z naslovom Lau(f)story režiral Matjaž Pograjc, je zgodba o športniku, ki se je s tekom začel ukvarjati šele po svojem osemnajstem letu, v času druge svetovne vojne, ker mu je tek predstavljal svojevrstno duhovno terapijo, svobodo, očiščenje. Tudi po vojni je treniral tek v vseh vremenskih pogojih, tek na mestu, ko je bil zaprt med štiri stene, treniral v vojaških škornjih ... in na dveh olimpijskih igrah, leta 1948 in 1952, osvojil štiri zlate medalje in eno srebrno v tekih na različnih razdaljah. V času praške pomladi je postal njen vidnejši zagovornik, bil zato aretiran in kmalu zatem povsem družbeno degradiran.

Šport, ki v mnogih pogledih ni več zgolj igra v svoji najbolj čisti in prvotni obliki, ampak predstavlja polje za obračunavanje na nacionalni in ideološki ravni, je v sodobnem času postal globalni spektakelski fenomen v službi medijev in kapitala, kar velja pogostokrat tudi za umetnost. Srečko Kosovel, čigar duh v začetku letošnjega leta preveva prostore APT-ja, ko se pripravljamo na aprilsko premiero z naslovom Kons:o:vel režiserja Matjaža Bergerja, je nalogo umetnosti, četudi bi z njo nemara opozarjali na krivice ali pozivali k uporabi zoper poškodbe družbe, razumel kot plemenito in etično dejanje, ki lahko zgolj kot tako vodi k spremembam, revoluciji.

Podobno revolucionarno, z vprašanji o (ne) moči umetnosti in posameznika pri premišljevanju obstoječih družbenih vrednot, se je v svojih pesniških in esejističnih delih spraševal avantgardni umetnik, Kosovelov vzornik Anton Podbevšek, osrednji predstavnik novomeške pomladi, ki je s svojim ustvarjalnim opusom in svojevrstno držo močno vplival na spremembe dotedanje slovenske tradicionalne oziroma klasične umetnosti. Antonu Podbevšku se bomo v APT-ju poklonili meseca novembra, v letu, ko beležimo 120 let od umetnikovega rojstva, s premiero Izumitelj na Zemlji: slavolok modrijanov v režiji Bare Kolenc.

V APT-ju bomo v marcu najprej uprizorili premiero, ki nastaja po motivih Hermanna Hesseja: Demian v režiji Jane Menger, zgodbo o nadčasovnem iskanju sebstva in identitete, rasti, zgodbo o postopni preobrazbi pogleda na svet, humanizaciji človeškega duha in telesa ...

V začetnem obdobju olimpijskih iger so v antični Grčiji istočasno prirejali tekmovanja

v športu in v umetnosti, s čimer so nakazali, da se mora človek za presežke uriti tako miselno-duhovno kot telesno. Čeprav tekmovanje v umetnosti ni več olimpijska disciplina, lahko vseeno zaključimo na lastnem polju, da sta tako kultura kot umetnost družbeno potrebna. Človeka ohranjata pri človečnosti, četudi zgolj s tem, da burita njegovega duha.

Jorge Luis Borges: Zgodovina večnosti,
režija: Matjaž Berger

Foto: Boštjan Pucelj

KOLEKTIVNA BLAGOVNA ZNAMKA DOBROTE DOLENJSKE – PRILOŽNOST ZA MAJHNE PROIZVAJALCE LOKALNIH IZDELKOV

Dobrote Dolenjske so kolektivna blagovna znamka (KBZ), ki se predstavlja z jagodnim izborom domačih, lokalnih kulinarčnih in rokodelskih izdelkov ter storitev, kot so pogostitve z domačimi dobrotami, turistični programi in prireditve. KBZ je last Zavoda za trajnostni razvoj Temeniške in Mirnske doline, ki skrbi za kakovost svojega asortimaja s pomočjo certificiranja, ki jih izvajajo zunanji strokovnjaki dr. Janez Bogataj, dr. Tanja Lešnik Štuhec, Franc Jezeršek in dr. Živa Deu. Izdelki Dobrote Dolenjske so na voljo na prodajnih mestih po vsej Sloveniji in v trgovinah Dobrote Dolenjske, v Trebnjem in v centru Ljubljane. Z letošnjim letom je zavod pričel skupaj s partnerji – občinami Šentrupert, Škocjan, Mirna Peč in Zavodom Novo mesto – izvajati projekt »Razvoj in promocija KBZ ter vzpostavitev mreže lokalnih ponudnikov«, ki je sofinanciran iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in v okviru katerega bo zavod

izvedel številne aktivnosti za vključitev novih proizvajalcev v KBZ. V juniju bodo potekale delavnice, na katerih bodo že zgoraj omenjeni strokovnjaki predstavili možnosti vključitve v

KBZ po posameznih področjih. Vljudo vabljeni vsi, ki iščete nove poslovne priložnosti. Za več informacij spremljajte občinsko spletno stran www.dobrote-dolenjske.si.

TERMINI IN LOKACIJE DELAVNIC:

4. 6. 2018	11.00–14.00	Delavnica s ponudniki 1 – pridelki, prehranski izdelki, jedi (JB, TLŠ, FJ)	Mirna Peč
	17.00–20.00	Delavnica s ponudniki 2 – pridelki, prehranski izdelki, jedi (JB, TLŠ, FJ)	Šentrupert
6. 6. 2018	11.00–14.00	Delavnica s ponudniki 3 – pridelki, prehranski izdelki, jedi (JB, TLŠ, FJ)	Škocjan
	17.00–20.00	Delavnica s ponudniki 4 – rokodelski izdelki (JB, TLŠ)	Otočec
14. 6. 2018	11.00–14.00	Delavnica s ponudniki 5 – turistični produkti in programi turističnega vodenja (JB, TLŠ)	Otočec
	17.00–20.00	Delavnica s ponudniki 6 – prireditve ter turistični in s turizmom povezani objekti (JB, TLŠ, ŽD)	Otočec

> Bernarda Barbo

13. PRIREDITEV OB DNEVU ZEMLJE IN 3. EKO TEDEN

Hrček Cofek iz Komunale Novo mesto je prijatelj dolenjskih osnovnošolcev že od leta 2003. V tistem času so na šolah začutili potrebo po ekološki vzgoji in oblikovali idejo, da se šole medsebojno povežemo, izmenjamo izkušnje, primere dobre prakse ter projekte. Združeni naredimo veliko več, smo uspešnejši in bolj motivirani. Naši najmlajši so tisti del družbe, ki mu ni vseeno za okolje. So močno dojemljivi in z njihove strani prihajajo številne ideje.

Od začetka povezovanja stremimo k cilju, da ob dnevu našega planeta predstavimo svoje delo na skupni prireditvi in izdamo glasilo Ekošolarček. K našemu projektu pristopa vse več organizacij in s tem bogatimo vsebine.

Letošnja že 13. prireditev od dnevu Zemlje bo tako v petek, 20. 4. 2018, na Novem trgu v Novem mestu. Prireditev vključuje naš odnos do okolja, zdravo lokalno pridelano hrano ter gibanje – šport.

3. EKO TEDEN bo tako potekal od 16. do 20. aprila 2018, vanj se bodo vključili različni novomeški zavodi in v tem tednu del svoje dejavnosti posvetili ekološkim temam. Letos si boste na stojnicah na Novem trgu ogledali zelo zanimive stvari, ustvarjali, potovali, zaplesali, skočili na pravi skakalnici ter zapeli s priljubljenima bratoma zasedbe BQL. Podrobnosti najdete na povezavi:

<http://eko.komunala-nm.si>

Foto: arhiv Komunale Novo mesto

»VSAKDO LAHKO PRISPEVA PO SVOJIH MOČEH ...«

Zaposlovanje težje zaposljivih oseb je trd oreh, s katerim se srečuje vsaka družba, predstavlja pa tudi izziv vsem nam, ki delamo na razvojnih projektih. Dejstvo je, da so med nami ljudje, ki zaradi svojih manjših psihofizičnih sposobnosti nikoli ne bodo stoodstotno konkurenčni na trgu delovne sile. Vendar tudi ti ljudje želijo po svojih najboljših močeh prispevati k svoji osebni, pa tudi družbeni blaginji. Podeželje s svojo pestrostjo, v nasprotju z urbanim okoljem, predstavlja priložnost za ustvarjanje prav takšnih, manj zahtevnih delovnih mest, kjer težje zaposljivi z ustreznim strokovnim vodenjem opravljajo dela, ki so zanje primerna.

oskrbujejo javne zavode na širšem območju ljubljanske regije. Njihovo poslovanje je samozadostno.

Ta primer dobre prakse želimo preslikati tudi na naše območje. S tem namenom smo v sodelovanju s Petrom Svetino pripravili projekt **Zaposlitvene priložnosti na kmetijah** in za njegovo izvedbo pridobili

tem si bomo pomagali tudi s strokovno pomočjo dveh promotorjev, usposobljenih v okviru projekta.

Pomembno je, da bomo z izvedbo projekta pridobili znanje, ki ga v našem okolju do sedaj ni bilo, predvsem pa dodatno potrditev, da je mogoča tudi zaposlitev oseb, ki jih marsikdaj po krivici postavljamo na

Glede na to, da smo lokalne akcijske skupine del večje EU mreže, smo preverili, kako se z izzivom zaposlovanja težje zaposljivih soočajo socialno razvitejše EU države, npr. skandinavske. Nad primeri smo bili navdušeni, vendar smo se ob poskusu »preslikave« dobrih praks na domača tla hitro soočili z neskladjem med slovensko zakonodajo in zakonodajo držav, ki so že tradicionalno socialno močnejše. Podkrepljeni s to izkušnjo smo pričeli z iskanjem domačih, slovenskih primerov. Pri tem smo naleteli na Zavod Grunt iz Komende, ki pod vodstvom Petra Svetine pričenja z udejanjanjem tega, kar je naš zeleni cilj: ustvariti delovna mesta za težje zaposljive, ki sicer ne bodo profitna, ampak prihodkovno samozadostna.

Osnovni namen Zavoda Grunt je zaposlovanje in usposabljanje invalidov, ki imajo pravico do zaposlitve na zaščitanih delovnih mestih. Zavod program izvaja v okviru zaposlitvenega centra na kmetiji. Naloga zaposlitvenega centra je kakovostna in strokovna obravnava in spremljanje invalidnih oseb ter s tem omogočanje njihove polnopravne vključitve v zaposlitveno življenje in poklicne kariere. Trenutno Zavod Grunt zaposluje pet oseb. Ustvarili so lastno blagovno znamko mlečnih izdelkov, s katerimi

sredstva iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Projekt se izvaja na območju štirih slovenskih lokalnih akcijskih skupin. S pomočjo izvedenih izobraževalnih delavnic smo izdelali nabor šestih zainteresiranih kmetij, izmed katerih bomo izbrali dve pilotni kmetiji za postavitev zaposlitvenega centra. Pri

Foto: Zavod Grunt, Peter Svetina

rob družbe. Čas je pravi. Poleg sprememb družbe (vse večji poudarek je na lokalni samooskrbi) zakon o javnih naročilih vključuje pridržana javna naročila, kjer lahko svoj trg najdejo prav takšne oblike podjetij. V pozitivno smer se spreminja tudi zakonodaja na področju socialnega vključevanja invalidov.

K temu lahko veliko pripomremo tudi potrošniki s poseganjem po izdelkih ponudnikov, ki bodo zaposlovali težje zaposljive in s tem po svojih močeh prispevamo k njihovem dostojnemu življenju brez socialnih transferjev.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

ŠTUKLJEVO LETO 2018

TERMIN	NAZIV PRIREDITVE	ORGANIZATOR
1. 4. 2018	Velika nagrada Adria Mobil	Kolesarski klub Adria Mobil
2. 4. 2018	Mednarodni velikonočni turnir kadetinj in starejših deklic v rokometu	Ženski rokometni klub Krka
2. 4. 2018	Velikonočni košarkarski turnir	Ženski košarkarski klub Krka
od 2. 4. 2018 do 6. 4. 2018	ITTF Challenge 2018	Namiznoteniški klub Krka
7. 4. 2018	Pokal Novo mesto v judu	ŠD Bushido
14. 4. 2018	Rudolfovanje	Pohodniško društvo Novo mesto
15. 4. 2018	19. Novomeški tek	AK Krka
20. 4. 2018	Eko teden	Komunala
22. 4. 2018	Dan koles	ŠD Raketa
27. 4. 2018	Pohod »Novo mesto v žici«	Združenje borcev za vrednote NOB Novo mesto
5. 5. 2018	Pohod po Slakovi poti	Društvo vinogradnikov Trška gora – Novo mesto
6. 5. 2018	Kolesarski maraton po dolini reke Krke	Kolesarski klub Adria Mobil
12. 5. 2018	Bajkafest 2018	Društvo Bajka
18. 5. 2018	Maturantska ulična četvorka	ŠKD Plesni studio Novo mesto & ŠKD Plesni center Dolenjske
19. 5. 2018	5. Družinski akvatlon	Triatlonski klub Novo mesto
30. 5. 2018	Kongres na temo športa	Zavod Novo mesto
31. 5. 2018	Zaključna prireditev literarnega natečaja SdDBk 2018	Slavistično društvo Dolenjske in Bele krajine
3. 6. 2018	Državno prvenstvo za dečke in deklice v cestnem kolesarstvu Gabrje 2018	Kolesarsko društvo Papež Podgorje
9. 6. 2018	Večer boksa	Boksarski klub Boxeo
od 15. 6. 2018 do 17. 6. 2018	MEDNARODNA GORSKO HITROSTNA dirka GORJANCI 2018	Avto športno društvo Novo mesto
od 13. 6. 2018 do 17. 6. 2018	Kolesarska dirka po Sloveniji	Kolesarski klub Adria Mobil
od 29. 6. 2018 do 1. 7. 2018	Spust po Krki (Soteska–Otočec)	Zavod Novo mesto
1. 7. 2018	Štukljeve športne igre	Kulturno-športno društvo Stopiški biser
3. 7. 2018	29. Mednarodni miting	Atletski klub Krka
od 1. 8. 2018 do 2. 8. 2018	Slavnostna povorka z zabavnim programom, gostovanje več godb iz Slovenije in tujine	KUD Mestna godba
od 17. 8. 2018 do 19. 8. 2018	Mednarodni rokometni turnir „Krka 2018“	Moški rokometni klub Krka
25. 8. 2018	Noč na Krki	Zavod Novo mesto
25. 8. 2018	Beli teniški turnir	Teniški klub Portovald
25. 8. 2018	Kolesarska dirka okoli Grma	Kolesarski klub Adria Mobil
26. 8. 2018	Rekreativni maraton HR–SLO	Kolesarski klub Adria Mobil
26. 8. 2018	Kolesarska dirka Hrvaška Slovenija	Kolesarski klub Adria Mobil
1. 9. 2018	4. Kuhinja nad Krko	Zavod Vrt
1. 9. 2018	Skoki v Krko	Zavod Novo mesto
od 15. 9. 2018 do 16. 9. 2018	Pokal Novega mesta 2018	MOK Krka
9. 9. 2018	DP za dečke in deklice v cestnem kolesarstvu Gabrje 2018	KD Papež Podgorje
30. 9. 2018	Novomeški polmaraton	ŠRD Fit klub
12. 11. 2018	Odprtje razstave ob 120-letnici rojstva Leona Štuklja	Dolenjski muzej
12. 11. 2018	Slavnostni dogodek ob 120-letnici rojstva Leona Štuklja	Zavod Novo mesto
od 1. 12. 2018 do 31. 12. 2018	Veseli december	Zavod Novo mesto
od 21. 12. 2018 do 23. 12. 2018	Mednarodni božični turnir članic	ŽKK Krka
22. 12. 2018	Odbojarski dobrodelni izziv	MOK Krka
26. 12. 2018	Mednarodni božični turnir članic	ŽRK Krka

PREDVIDEN TERMIN	NAZIV PRIREDITVE	ORGANIZATOR
februar 2018	Mednarodno odprto prvenstvo KD Krka	Kegljaško društvo Krka
od februarja do maja 2018	Pokal krajevnih skupnosti v kegljanju	Kegljaško društvo Vodnjak
od marca do septembra 2018	Z glasbo in pesmijo po slovenskih pokrajinah	Mladinsko društvo Goga – Gimnazija Novo mesto
od marca do oktobra 2018	Delovni vikend študentskih regij z Leonom Štukljem	Zavod Situla
marec 2018	Furaj Novo mesto: chainless/brez verige tekmovanje na Pumptracku	Rekreativno kolesarsko društvo Zverinice
april 2018	Mednarodni turnir pomlad	Košarkarski klub Krka Telekom
april in maj 2018	Promocija športa invalidov v MONM (kegljanje invalidov)	Društvo paraplegikov DBK
april in maj 2018	Rudolfovi tedni športa	Zavod Novo mesto
april in maj 2018	Gimnastični vikend	Gimnastično društvo Novo mesto
od maja do avgusta 2018	Spoznavanje prelepe doline reke Temenice	ŠD Prečna
od maja do decembra 2018	Greenconc Tour od Pumpnce do Pumpnce	Cooltour, Samir Sarajlić
maj in junij 2018	Igre krajevnih skupnosti	KS Prečna
maj 2018	Turnir društva upokojencev Novo mesto v kegljanju	Kegljaško društvo Vodnjak
maj 2018	Osnovnošolsko tekmovanje občine Novo mesto v kegljanju	Kegljaško društvo Vodnjak
maj 2018	Turnir veteranov v kegljanju	Kegljaško društvo Vodnjak
maj 2018	Trot'n'cup 2018 – mednarodni rekreativni košarkarski turnir	Košarkarski klub Žoltasti Troti
maj 2018	Svetovni dan čebel pri mestnih čebelarjih, sosedih Leona Štuklja	Zavod Čebela
maj 2018	Furaj Novo mesto: delavnica skokov s profesionalnimi tekmovalci	Rekreativno kolesarsko društvo Zverinice
junij 2018	Furaj Novo mesto: zabavno tekmovanje za najmlajše	Rekreativno kolesarsko društvo Zverinice
junij 2018	Mednarodni turnir v odbojki na mivki	Ženski odbojkarški klub Novo mesto
junij 2018	Sup pokal NM	ŠD kajak kanu sup
junij in julij 2018	Odprtje novega nogometnega igrišča v Športnem parku Pluska Otočec in 40-letnica delovanja ŠD Otočec – Stari grad	KS Otočec
julij in avgust 2018	Nočni turnir v kegljanju	Kegljaško društvo Vodnjak
avgust 2018	Furaj Novo mesto: zabavno tekmovanje z ocenjevanjem stila in izvedbe	Rekreativno kolesarsko društvo Zverinice
oktober in november 2018	Šahovski turnir Terme Krka open 2018	Šahovsko društvo Krka
oktober in november 2018	Dotik športa s kamnom, razstava	Društvo SKULPTE
november 2018	Negovanje dediščine in pomen sokolstva na Dolenjskem	Folklorno društvo Kres
november in december 2018	Odprto prvenstvo v kegljanju Vodnjak	Kegljaško društvo Vodnjak
december	7. Dan dobredelnega košarkanja	KK Žoltasti Troti
celoletni projekt	Teki Dolenjske 2018	Društvo Marathon
celoletni projekt	Pokal Novega mesta	Šahovsko društvo Krka
celoletni projekt	4. festival Poletje na okljuku 2018	Zavod Vrt
celoletni projekt	Tematski večeri o kulturi in športu	Hotel Center
celoletni projekt	Rokodelske delavnice skozi leto	Zavod Čebela
celoletni projekt	Šolski športni program	Zavod Novo mesto
celoletni projekt	Delavske športne igre	Zavod Novo mesto

Foto: Jaka Ercegovčević

					NOVO MESTO	STANJE OZRAČJA, KO JE ODSOTNA SVETLOBA	MESTO V SEVERNI INDIJI	POPULARNO BRENKALO S ŠESTIMI STRUNAMI	STANE KAVČIČ	PREBIVALKA ISLANDIJE	GRIČ V JERUZALEMU (DAVIDOV TEMPELJ)	MESTO OB TRŽAŠKEM ZALIVU
					VOZNIK TAKSIJA							
					ČUDODELNA, ZDRAVILNA PIJAČA, NAPOJ							
					BAJKA				ARKTIČNI JELEN ZGORNJI DEL POREČJA			
					OKRASNA RASTLINA Z VELIKIMI MODRIMI CVETI							
					NASPROTJE DOBREGA	MOJZEŠOV BRAT SL. PESNIK (ZAJC)					PLAČILO ZA DELO ENE URE	V GR. MIT. ZAROČENEC ANTIGONE
NOVO MESTO	PROSTOR ZA KAKO OBRATNO DEJAVNOST	OČESNA ŠARENICA	NAJNIŽJI MOŠKI GLAS	AROMUN KUMINOV LIKER				RIBJE JAJČECE SODOBNIKI ILIROV				
DRŽAVA NA BLIŽNJEM VZHODU							GORENJSKA METROPOLA PRIPRAVA ZA SPENJANJE LISTOV					
PLUG						KRAJŠE LITERARNO DELO ODMEREK MAMILA LSD				IVAN MINATTI NEODLOČNA, OMAHLJIVA ŽENSKA		
KDOR SE KISA, KISAVEC						BLAZINICA NA ŠAPAH BLEDICA, BLEDEST						
ANTON DERMOTA			OSVEŽUJOČA ORIENTALSKA PIJAČA SPAČ, ŠKRAT						INDUSTRIJSKA RASTLINA KOSITER			
NITAST IZ-RASTEK NA ČLOVEŠKI GLAVI				RAZTOPINA MILA V VODI ORIS, OČRT							NEGATIVNO NAELEKTREN ION	DEBELEJŠI DROG
SESTAVIL: PETER UDIR	POKRAJINA V VIETNAMU	RIM. VOJSKOVODJA IN POLITIK ŽID. MESTNA ČETR						D. PRITOK ZAHODNE MORAVE POSODA ZA CVETJE				
OBRED PRVIH KRISTJANOV						DALJNA PRETEKLOST KRADLJIVEC						
UMAZANIJA									VOJAŠKA STOPNJA VRHUNSKI ŠPORTNIK			
SPRIČEVALO, POTRDILO							ZAKOTJE					
VLAGA, MOKROTA				SENČNICA, VRTNA HIŠA			ZA MEDITACIJO UGODNI TELESNI POLOŽAJ PRI JOGI					

ALAŠ - kuminov liker;

ALIGARH - mesto v severni Indiji;

HAJMON - v gr. mit. zaročenec Antigone;

Geslo pošljite na naslov MO Novo mesto, Seidlova cesta 1, 8000 Novo mesto, s pripisom Križanka. Upoštevali bomo vse pravilne rešitve, ki bodo prispele do 15. aprila, in med njimi izžrebali 10 nagradencev, ki bodo prejeli promocijske dežnike in kape Novo mesto.

Ime in priimek:

E-naslov ali naslov:

Iskano geslo:

Mestna občina Novo mesto
vabi na slavnostno akademijo
ob občinskem prazniku s podelitvijo
nagrad in priznanj Mestne občine Novo
mesto za leto 2017.

**Prireditev bo v soboto,
7. aprila 2018, ob 19. uri
v Kulturnem centru Janeza Trdine.**

V kulturno-umetniškem
delu programa bo nastopil
Big band Glasbene šole
Marjana Kozine pod
vodstvom dirigenta
Jake Kopača.

**NOVO
MESTO**

ŠTUKLJEVO
LETO 2018
ZDRAV DUH
V NOVO MESTU

